

Technická univerzita v Liberci

Fakulta přírodovědně-humanitní a pedagogická

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

2009

Petr Hančl

Technická univerzita v Liberci

FAKULTA PŘÍRODOVĚDNĚ-HUMANITNÍ A PEDAGOGICKÁ

Katedra: Sociálních studií a speciální pedagogiky

Studijní program: Sociální práce

Studijní obor Penitenciární péče
(kombinace):

**AGRESE OSOB ŽIJÍCÍCH VE SPOLEČNÉ
DOMÁCNOSTI**
**AGGRESSION OF PERSONS LIVING IN JOINT
HOUSEHOLD**

Bakalářská práce: 08-FP-KSS-4007

Autor:

Petr HANČL

Podpis:

.....

Adresa:

Brozanská 367

411 56, Bohušovice nad Ohří

Vedoucí práce: Doc. Ing. Jiří Vacek, CSc.

Konzultant:

Počet

stran	grafů	obrázků	tabulek	pramenů	příloh
71	4	3	30	17	4/1CD

V Liberci dne: 9. dubna 2009

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA PEDAGOGICKÁ

Katedra sociálních studií a speciální pedagogiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení:

Petr Hančl

Adresa:

Brozanská 367, 411 56 Bohušovice nad Ohří

Studijní program:

Sociální práce

Studijní obor:

Penitenciární péče

Kód oboru:

7502R023

Název práce:

AGRESE OSOB ŽIJÍCÍCH VE
SPOLEČNÉ DOMÁCNOSTI

Název práce v angličtině:

AGGRESSION OF PERSONS LIVING IN JOINT
HOUSEHOLD

Vedoucí práce:

Doc. Ing. Jiří Vacek, CSc.

Termín odevzdání práce:

15. 04. 2009

Bakalářská práce musí splňovat požadavky pro udělení akademického titulu „bakalář“ (Bc.).

.....
vedoucí bakalářské práce

.....
děkan FP TUL

.....
vedoucí katedry

Zadání převzal (student): Petr Hančl

Datum: 28. 02. 2008

Podpis studenta:

Cíl práce:

Zmapovat problematiku agrese osob žijících ve společné domácnosti v okrese Litoměřice za posledních 5 let.

Zjištění, popsání, charakterizování forem agrese osob žijících ve společné domácnosti.

Základní literatura:

Úplné znění, číslo: 580,

Ostrava-Hrabůvka: Nakladatelství Jiří Motloch-Sagit, 2006. ISBN 80-7208-586-7

ČÍRTKOVÁ, L., *Forenzní Psychologie*,

Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2004. ISBN 80-86473-86-4

ČÍRTKOVÁ, L., *Policejní psychologie*,

1.Vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006. 80-86898-73-3

HAYESOVÁ, N., *Základy sociální psychologie*,

4. Vyd. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-283-6

HIRIGOYEN, M., *Psychické násilí v rodině a v zaměstnání*,

1. Vyd. Praha: Academia, 2002. ISBN 80-200-0994-9

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Bakalářskou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím bakalářské práce a konzultantem.

V Liberci dne: 15. dubna 2009

Petr Hančl

.....

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji Doc. Ing. Jiřímu Vackovi, CSc. za odborné vedení mé bakalářské práce a rovněž za cenné rady při zpracování materiálů.

Dále bych chtěl poděkovat za spisový materiál, který byl poskytnut Mjr. Bc. Romanem Rainerem, koordinátorem SKVP Litoměřice, paní Drahůši Čermákové, vedoucí OSPOD z Městského úřadu v Litoměřicích a za statistiky paní Lucii Dvořákové, analytičce z Okresního soudu v Litoměřicích.

ANOTACE

Tématem závěrečné bakalářské práce je problém obecně zvaný jako domácí násilí, o kterém se donedávna z různých důvodů příliš nehovořilo. Přitom jde o negativní jev, který nejen v naší společnosti vždy existoval a bohužel pravděpodobně jen tak nevymizí.

Teoretická část je soustředěna na charakterizování forem agrese u osob žijících ve společné domácnosti a právní rámec, který svým jednáním agresor může páchat.

Empirická část dokladuje domácí násilí v okrese Litoměřice za období 2004 - 2008. Jedná se o kazuistiku, šetření ve spisech a analýzu statistik. Spisy a statistiky byly poskytnuty Policií České republiky, Okresním soudem v Litoměřicích a Městským úřadem Litoměřice.

Přesto, že naše země za poslední léta učinila v boji proti této oblasti násilného jednání velmi významné kroky, čeká naší společnost ještě dlouhá cesta.

Klíčová slova: domácí násilí, týrání, agrese, agresivita, pachatel, oběť, viktimizace, socializace, rodina, strach, rozhovor, trest, čin.

ANNOTATION

The topic of this baccalaureate thesis is a problem known in general as a domestic violence which has not been spoken about until recently. However, it concerns a negative phenomenon that has always been present in our society and will not disappear easily.

The theoretical part deals with characterization of forms of aggression committed by persons living in a common household and legal framework that might be committed by behaviour of the aggressor.

The empirical part documents domestic violence in Litomerice District in the period of 2004 - 2008. It deals with casuistic, files investigation and analysis of statistic data. Files and statistics were submitted by The Police of the Czech Republic, District Court Litomerice and Municipality Litomerice.

Although our country has recently done significant steps in struggle against this domain of violent behaviour, there is still a lot to be done in our society.

Key words: home violence, abuse, aggression, aggressive behaviour, victimization, offender, victim, victimatisation, socialization, family, fear, dialog, punishment, act.

L'ANNOTATION

Le sujet de cette composition baccalauréate donne sur le problème qui est généralement nommé comme la violence domestique dont on n'a pas parlé il n'y a pas long temps en raisons diverses. Il s'agit du phénomène négatif qui a toujours existé non seulement dans notre pays et malheureusement ne se disparaîtra si facilement.

La part théorique donne sur caractéristique des manières de la agression envers les personnes vivant habituellement au foyer et sur le cadre législatif dont peut être perpétré par le comportement du agresseur.

La part empirique documente la violence domestique en district Litomerice pendant la période 2004 - 2008. Il s'agit de la causuistique, investigation dans le dossier et l'analyse des statistiques. Le dossier et les statistiques étaient prêtés par La Police de la République Tchèque, Le Tribunal District à Litomerice et Municipalité Litomerice.

Bien que notre pays ait fait les faits notables pour lutter contre cette domaine du comportement violent pendant dernières années, il y a toujours beaucoup de choses à faire dans notre société.

Mosts clefs: violence domestique, tyrannie, agression, agressivité, auteur d'un acte criminel, victime, victimatisation, socialisation, famille, peur, dialogue, peine, acte.

OBSAH

1. ÚVOD	9
2. TEORETICKÁ ČÁST DOMÁCÍHO NÁSILÍ	10
2.1 UVEDENÍ DO PROBLEMATIKY	10
2.2 AGRESE A JEJÍ PŘÍČINY	11
2.3 TEORIE DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	14
2.4 MULTIFUNKČNÍ PŘÍSTUPY	16
2.5 FORMY DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	18
2.6 OBĚTI DOMÁCÍHO NÁSILÍ	19
2.7 ZNAKY DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	23
2.8 TRESTNÉ ČINY PÁCHANÉ V SOUVISLOSTI S DOMÁCÍM NÁSILÍM.....	24
2.9 DOMÁCÍ NÁSILÍ V PŘESTUPKOVÉM ZÁKONĚ.....	27
3. DOMÁCÍ NÁSILÍ UPRAVENO V ZÁKONĚ O POLICII.....	28
3.1 SCHÉMA POMOCI OBĚTI DOMÁCÍHO NÁSILÍ	31
3.2 SCHÉMA SOUDNÍHO ŘÍZENÍ.....	32
4. EMPIRICKÁ ČÁST.....	33
4.1 CÍL PRAKTICKÉ ČÁSTI A ÚČEL PRŮZKUMU	33
4.2 VÝCHODISKA PRO FORMULACI PŘEDPOKLADŮ	33
4.3 POUŽITÉ METODY	34
4.4 POPIS ZKOUMANÉHO VZORKU	35
4.5 ZÍSKANÁ DATA A JEJICH INTERPRETACE.....	35
4.5.1 STATISTICKÉ TABULKY A GRAFY POLICE ČESKÉ REPUBLIKY.....	35
4.5.2 STATISTICKÉ TABULKY OKRESNÍHO SOUDU V LITOMĚŘICÍCH.....	48
4.5.3 STATISTICKÉ TABULKY MĚSTSKÉHO ÚŘADU LITOMĚŘICE.....	53
4.5.4 STATISTICKÉ GRAFY PODLE STÍHANÉ OSOBY	53
4.5.5 ŠETŘENÍ PODLE PACHATELŮ NÁSILÍ A DNE V TÝDNU	55
4.5.6 ŠETŘENÍ PODLE VZDĚLANOSTI PACHATELŮ	56

4.5.7 ŠETŘENÍ PODLE VĚKU PACHATELE	56
4.5.8 ŠETŘENÍ K VYKÁZÁNÍ A ZÁKAZ VSTUPU	56
4.6 VYHODNOCENÍ PŘEDPOKLADŮ	57
5. ZÁVĚR.....	59
6. NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ	60
7. POUŽITÉ ZDROJE	61
8. SEZNAM PŘÍLOH	62
8.1 NĚKTERÉ PORADNY A KRIZOVÁ CENTRA V ČR	63
8.2 TYPY PACHATELŮ DOMÁCÍHO NÁSILÍ.....	65
8.3 KAZUISTIKA	66
8. 4 MÝTY O DOMÁCÍM NÁSILÍ.....	71

1. ÚVOD

Problematika domácího násilí byla u nás dlouhá léta tabuizována a bagatelizována, případně považována za jev týkající se naší společnosti pouze okrajově. Po roce 1990 se především díky nevládním a neziskovým organizacím, zabývajících se ochranou žen před domácím násilím, se dostaly do popředí, v rozsáhlých kampaních a diskuzích oběti této problematiky.

Pracoval jsem jako policista na OOP PČR a vybral jsem si téma domácí násilí, protože jsem se s ním setkával ve svém povolání velmi často a připadá mně, že i když zákonodárci udělali změnu zákona, aby se domácí násilí potlačilo, stále je to málo.

„Fenomén domácího násilí je mimořádný zejména pro okolnosti, za kterých k němu dochází. Probíhá mezi osobami spojenými citovými pouty, často i společnými dětmi, odehrává se za zavřenými dveřmi. Popírá základní lidské hodnoty, bezprostředně ohrožuje lidskou důstojnost, zdraví, život.

Patří k nejrozšířenějším formám násilí vůbec. Není jen problémem partnerským, ale i mezigeneračním (staří vůči mladým a naopak). V 94 % případů jsou však ohroženými osobami ženy.“¹

„Nechut' státních složek zasahovat do soukromí rodiny je v jistém smyslu samozřejmě na místě. Rodina je skutečně autonomní společenská skupina a stát by měl do jejího fungování opravdu zasahovat co nejméně. Potíž je však v tom, že deviantní chování v rámci rodiny může ve svém konečném důsledku ohrozit celou společnost. Agrese dospělého proti svému partnerovi se totiž pochopitelně otiskuje ve vyvíjející se psychice jejich dětí, nemluvě o případech, kdy jsou oběťmi násilí samy děti. Ty potom přebírají naučené životní vzory a v dospělosti inklinují k řešení různých problémů pomocí násilí (což se týká zejména mužů) nebo vyhledávají násilné partnery (což se týká zejména žen). Právě mezi pachateli násilných činů, či jejich oběťmi najdeme největší procento lidí, kteří byli v dětství svědky, či dokonce oběťmi, domácího násilí. A i když tyto děti, zrovna neskončí svoji životní pout' za mřížemi, uplatňují naučené vzorce násilnického chování ve svých rodinách a jejich děti opět přebírají "štafetu deprivace", aby ji potom předaly dál svým dětem.“²

¹ *Násilí stále za zavřenými dveřmi*. 27.11.2008. Intranet PČR, On - line zpravodajství ČTK a tisku

² Prokop, M. a kol. *Právní ochrana dětí a obětí domácího násilí*. Brno: Ekologický právní servis, 2000, str.8

2. TEORETICKÁ ČÁST DOMÁCÍHO NÁSILÍ

2.1 UVEDENÍ DO PROBLEMATIKY

Na počátku jakéhokoliv násilí je vždy konflikt a život bez konfliktů ve společnosti neexistuje. Některé z těchto konfliktů jsou nevinné, považujeme je za součást běžného života a některé z nich přerůstají hranice, stávají se problémy závažnějšími a mnohdy nebezpečné komukoliv. Častým činitelem jsou vlastnosti lidí, které jsou v člověku samém a často to jsou právě povahově charakterové vlastnosti. Také zkreslená představa o vlastní osobnosti může způsobovat konflikty, když člověk objektivně nerozeznává své klady a nedostatky. Ty často znamenají vážný životní otřes, zejména pro jeho okolí. Mnohdy tyto konflikty vyvrcholí agresí a násilím.

Sociologický slovník definuje násilí jako „jednorázové jednání, kterým jeden druhému způsobí fyzickou silou nějakou škodu.“³ To ovšem nevystihuje zcela specifickou povahu domácího násilí jako takového. Částečně jeho definici vystihuje spíše pojetí agrese jako „aktu nepřátelství nebo útoku směřujícího vědomě k poškození druhého, k omezení jeho svobody a ke způsobení psychické nebo fyzické bolesti,“⁴ kde alespoň poukazuje na možnost různých forem násilných ataků. Značná variabilita jeho podob od psychického týrání až po sexuální násilí ztěžuje zavedení jednoduché, lehce aplikovatelné definice vystihující jeho pravou podstatu.

Domácí násilí bývá komplikované a tomu, kdo toto dění sleduje, se může zdát, že osoba, kterou si označil jako agresora, může být ve skutečnosti oběť a naopak. „Jedinec ví, kam až může dojít a dokáže násilí “správně“ odměřovat. Jakmile pocítí, že druhá strana odporuje, obrátí o krok couvne. Agrese je odměřována “po kapkách“, zvláště v přítomnosti svědků. Jestliže oběť v takové situaci vzdoruje a upadne do vyprovokované léčky, protože například zvýšila hlas, pak sama vypadá jako agresor a agresor jako oběť.“⁵ Proto bývá od svědků těžké popsat situaci a spravedlivě určit, kdo je ve vztahu kým.

„Vše nasvědčuje tomu, že jasně vybarvený osobnostní profil domácího násilníka neexistuje. Jinak řečeno, domácího násilí se mohou dopouštět různé osobnostní typy. Psychologicky orientovaní badatelé se při pátrání po příčinách domácího násilí zaměřili na

³ JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001, 168 s.

⁴ JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001, 16 s.

⁵ HIRIGOYEN, M. - F. *Psychické násilí v rodině a zaměstnání*. Praha: Academia, 2002, 130 s.

osobnost pachatele. Předpokládali, že ve zvláštním povahovém založení tkví vlastní kořeny domácího násilí. Agresoři zneužívající a týrající své partnerky by podle této koncepční úvahy měli vykazovat určité společné osobnostní charakteristiky.“⁶

Základním pojmem v domácím násilí, který se velmi často vyskytuje, je pojem agrese. Pojďme se na tento pojem podívat z širšího hlediska nejdříve obecněji a posléze i podrobněji. „Agrese patří do přirozeného repertoáru chování. V psychologickém slova smyslu představuje velmi složitou problematiku zahrnující širokou škálu rozmanitých jevů. Kupříkladu může člověk agresivně myslet, komunikovat, fantazírovat a snít a samozřejmě také agresivně konat.“⁷

2.2 AGRESE A JEJÍ PŘÍČINY

ZÁKLADNÍ POJMY AGRESE

Agrese – „akt nepřátelství nebo útoku směřující k omezení jeho svobody a ke způsobení psychické nebo fyzické bolesti. V přeneseném smyslu se pojem používá i pro vztahy mezi neosobními celky, např. se mluví o agresi jednoho státu vůči druhému. Agrese u jedince může být myšlenková (nepřátelství zůstává ve sféře představy), verbální, fyzická, a zaměřená proti věcem nebo osobám. Agrese přesunutá je zaměřená na jiný objekt, než který agresor prvotně podnítil.“⁸

Agresivita – „sklon k útočnému jednání vůči druhému. Určitou míru agresivity lze pozorovat u každého jedince. Podle jednotlivých teorií je agresivita buď geneticky zakotvená, nebo je odpovědí na vnější podněty, popř. se jí člověk učí jakožto vzorci chování. Podle psychoanalytické teorie je možno agresivitu přetvořit do různých podob. Pojetí agresivity jako původní autonomní síly by znamenalo, že člověk je v zásadě nepřátelsky naladěn vůči kultuře a musí být vystaven institucionálnímu tlaku mírnícímu ničující účinky těchto hnutí na společenské formy života.

⁶ <http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/nasilne-osoby/zatim-vime-vic-o-ohrozenych-osobach/r108>, ze dne 30.1.2009

⁷ ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Praha: Portál, 2000, 157 s.

⁸ JANDOUREK J. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001, 16 s.

Většina sociologických teorií agresivity nevidí její kořeny v biologické nebo psychické struktuře osobnosti, ale ve vztahu jedince k jeho sociálnímu prostředí. Sociologie zkoumá výchovné procesy a struktury (např. rodinu), které mají vliv na zvládání agresivity. K dalším vlivům mohou patřit: oslabení sociální kontroly, zvýšená horizontální mobilita, růst měst, etnické konflikty, propagandistická prezentace nových zbrojních technologií (válečné filmy) nebo násilí ukazované v médiích. O skutečném vlivu násilí v médiích na nárůst agresivního chování se vede diskuse.⁹

PŘÍČINY

Příčin zvýšené agresivity je mnoho, ale jsou to především: poruchy osobnosti, zkratové jednání, drogy a alkohol, agresivní chování pod vlivem sociálních skupin a násilí, agresivita, popř. brutalita v médiích. Při řešení těchto agresivních příčin musí být řešitel situace obezřetný a vyhodnocovat situaci v daný okamžik s nadhledem. Dojde-li ke kontaktu s těmito osobami, je důležité uklidňovat situaci klidným hlasem, nedívat se jim přímo do očí, neurážet je a nepovyšovat se nad nimi. V případě stoupající agrese je ale nutný přiměřený zákrok proti těmto jedincům.

DĚLENÍ AGRESE

„Agresi můžeme dělit podle několika kritérií, a to na agresi primitivní a krátkodobou, které se vyznačují tím, že se jedná o odreagování nějakého afektu. Dále to je agrese promyšlená a dlouhodobá. Zdrojem agrese může být nějaké pudové jednání nebo i jednání promyšlené. Ještě nedávno se agresivní chování přisuzovalo genetickým dispozicím, dnes se však názor otáčí a soudí se, že velký vliv má prostředí, v němž člověk žije a vyrůstá.“¹⁰

„Dědičné sklony však stále hrají v agresivitě určitou roli, každý člověk v sobě nějaké vlohy k agresivitě má, každý však jiné. Vývoj k agresivnímu jednání bývá plynulý, s agresivitou dětí se lze setkávat v průběhu celé školní docházky, frekvence a intenzita agresivních jednání se však stále stupňuje. Chlapci, kteří se chovají agresivně v době dospívání, se tak chovali již v raném školním věku. Agresivnější bývají chlapci než dívky, a to z důvodu působení hormonu testosteronu, ale také tato tendence může být sociálně

⁹ JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Praha: Portál, 2001, 16 s.

¹⁰ SPURNÝ, J. *Psychologie násilí*. Praha: Eurounion spol. s r.o., 1996, 17-18 s.

podmiňována (např. jiným přístupem k agresivnímu chování chlapců a dívek).“¹¹

TEORIE AGRESE

„Teorie agrese se snaží objasnit především zdroje agresivního jednání. Jinak řečeno, hledají odpověď na otázku, proč a za jakých okolností se člověk chová agresivně. S využitím dalších psychologických pojmů, poznatků i teorií vysvětlují vznik a průběh agresivního chování. Z jejich formulací vyplývají zpravidla důsledky pro předcházení či tlumení agresivního chování jedinců i skupin.

Dále je třeba poznamenat, že existuje více teoretických koncepcí, které se liší východisky a hledisky, jež ve svých teoriích zdůrazňují. Z množství agresivních projevů akcentují povětšinou vybrané dílčí momenty a dospívají tak k závěrům s omezenou platností.

Současný stav poznání je charakterizován koexistencí několika psychologických teorií. Žádná z nich nenabízí výklad univerzálně použitelný pro celou oblast agrese. Spíše se vzájemně doplňují a ve svém souhrnu poskytují přehlednou odpověď na základní otázku teorie - odkud se agrese bere a zda a čím může být ovlivňována.“¹²

PSYCHOANALYTICKÁ TEORIE AGRESE

„Psychoanalýza původně vzniká studiem abnormálních, psychopatologických jevů. Tato orientace je patrná i na výkladu agrese.

Agresivita je chápána jako pudová instinktivní složka osobnosti. Jako taková je člověku přirozeně dána, patří k jeho vnitřní vrozené psychické výbavě. Freud předkládal dvě základní pudové tendence. Vedle libida ovládá podvědomí člověka ještě destrukční pud neboli pud agrese. Pudové tendence dynamizují chování a prožívání a potenciálně zakládají konflikty. Pudová výbava koresponduje s vrstvou osobnosti nazývanou „id“. Sama volba tohoto pojmu naznačuje, že jde o psychické síly spíše přírodní, autonomní a spontánní povahy, jejichž civilizace a usměrňování vyžadují od jedince značné vnitřní úsilí.“¹³

TEORIE FRUSTRACE

„Frustrační teorie nepředpokládá samostatný motiv agrese. Pokud jde o vnitřní pohnutky, může být agrese motivována jakoukoli potřebou, jestliže je tato potřeba

¹¹ VÁGNEROVÁ M. *Školní poradenská psychologie pro pedagogy*. Praha: Karolinum, 2005, 164-165 s.

¹² ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Praha: Portál, 2000, 158 s.

¹³ ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Praha: Portál, 2000, 159 s.

frustrována. Klíčový bod ve výkladu agrese představuje frustrace. Označuje situaci, kdy uspokojení určitého motivu stojí v cestě různé překážky vnější nebo vnitřní, které pramení z jedince samého.¹⁴

LERNEORETICKÁ KONCEPCE AGRESE

„navazuje a vychází z behaviorismu. Uplatňuje jeho předpoklad o absolutním vlivu prostředí na problematiku agrese. Produkované vzorce chování jsou osvojovány v průběhu socializace. Téměř veškeré chování je naučené a není důvod přisuzovat speciálně agresivnímu chování výjimečné postavení a aplikovat na něj odlišný model výkladu. Tak jako ostatní způsoby chování jsou i agresivní vzorce osvojovány v průběhu socializačních procesů. Člověk není vybaven vrozeným repertoárem agresivních projevů. A priori daný, biologicky podmíněný motiv agrese, navozující destruktivní jednání, je odmítán jako nepodložená konstrukce. Jedinec se nestává agresivním proto, že má vnitřně zakódované puzení ničit a ubližovat, nýbrž proto, že si v procesech učení osvojil agresivní vystupování. Veškeré agresivní projevy lze vysvětlit pomocí zákonnostního učení. Člověk se ve svém individuálním vývoji učí jednat agresivně či naopak být prosociální a konstruktivní. Záleží na vlivech prostředí, tj. na obsahu působení socializačních faktorů. Při vzniku a upevňování agresivních vzorců chování hrají podstatnou úlohu zejména mechanismy sociálního učení.“¹⁵

MOŽNÉ PŘÍČINY AGRESE

Na to, že je pácháno domácí násilí, má vliv několik faktorů. Tyto faktory se dají rozlišit na vnější a vnitřní. Mezi vnější faktory patří zvláště účinky alkoholových i nealkoholových drog a působení okolního prostředí na jedince, ve kterém je zahrnut vliv part, ale i způsob výchovy dětí v rodinách a sociální podmínky domácností.

2.3 TEORIE DOMÁCÍHO NÁSILÍ

PSYCHOLOGICKÉ TEORIE DOMÁCÍHO NÁSILÍ

„Psychologické teorie se koncentrují na psychiku agresora a opírají se o klinicky zaměřené zkoumání typických rysů osobnosti zneuživatelé. Ústí do skicování psychologických profilů typických domácích agresorů. Předpokládají totiž, že příčiny týrání partnera jsou psychologického rázu, tj. tkví v povahových zvláštностech pachatele. Rozpačitost takových studií je však notoricky známá. Svádět příčiny domácího násilí na

¹⁴ ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Praha: Portál, 2000, 160 s.

¹⁵ ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Praha: Portál, 2000, 162 s.

opakující se deprese, alkoholické excesy nebo akcentovanou osobnost agresora se teoreticky přežilo. Chybí také ukotvení těchto koncepcí v solidní teorii osobnosti. Rozvoj interaktivních paradigmat pronikl i do teorií domácího násilí. V další fázi svého vývoje se psychologický přístup proto zaměřil i na oběti domácího násilí. Přistoupil k nim se stejnými koncepčními úvahami jako k pachatelům. Uplatnil se opět předpoklad, že oběti domácího násilí představují určitou psychologicky ohraničenou skupinu. Badatelé se upnuli na identifikaci povahových zvláštností typické oběti domácího násilí. Za takový viktimogenní znak bylo nakonec shledáno snížené sebevědomí. Okamžitě se však vynořila jen obtížně rozluštitelná otázka, zda právě tento znak není spíše výsledkem (důsledkem) než příčinou domácího násilí.¹⁶

BIOLOGICKO-GENETICKÉ TEORIE DOMÁCÍHO NÁSILÍ

„Biologicko-genetické teorie záhy zanikly, byly totiž schopny vysvětlit pouze obecné predispozice k agresivnímu chování, nikoli však specifické situace domácích násilí.“¹⁷

SOCIOLOGICKÉ TEORIE DOMÁCÍHO NÁSILÍ

„Sociologické teorie domácího násilí se prosadily poměrně pozdě. Jejich velká zásluha spočívá v tom, že skončily s psychiatrizací problematiky domácího násilí, neboť přestaly na pachatele a oběti domácího násilí nahlížet jako na psychicky narušené osoby. S určitým zjednodušením lze říci, že sociologické teorie se v podstatě kryjí s modely z dílny feministických přístupů nebo jsou jimi alespoň inspirovány.“¹⁸

Psychiatricky zcela nenápadný muž se dopouští násilí na své partnerce, podněcován a posilován převládajícími stereotypy o mocenském patriarchálním uspořádání vztahů v rodině. Sociologové říkají: v případech domácího násilí nejde o duševní poruchy, ale o uplatňování moci a kontroly v duchu psaných i nepsaných norem a rolových stereotypů společnosti. Muži týrající své partnerky uplatňují násilí jako prostředek udržující či obnovují jejich moc (převahu) nad ženou, a proto věří, že budou tolerováni společností.

¹⁶ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 244 s.

¹⁷ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 245 s.

¹⁸ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 245 s.

2.4 MULTIFUNKČNÍ PŘÍSTUPY

„V současné době dominují multifaktorové přístupy. Multifaktorové přístupy nepřinášejí žádné nové teorie ani pohledy na partnerské týrání. Jejich půvab spočívá v tom, že spojují dřívější jednofaktorové přístupy do interaktivního modelu, ve kterém jsou postiženy vzájemné vazby a propojení dříve izolovaných teorií:

makrosystémové příčiny
exosystémové příčiny,
mikrosystémové příčiny,
ontogenetické vlivy (příčiny).“¹⁹

MAKROSYSTÉM A DOMÁCÍ NÁSILÍ

„Domácí násilí je ve společnosti podporováno a udržováno převládající hierarchií hodnot, která je založena na nadvládě a dominanci mužů. Patriarchální smýšlení má dvě dominanty:

pevně zakořeněnou víru, že společnost musí být hierarchicky uspořádaná,

pevně zakořeněnou víru, že vůdčí role v této hierarchii přísluší mužům.

V tradiční společnosti v tomto duchu přežívá řada mýtů, které konec konců pomáhají ospravedlnit a bagatelizovat násilí mužů na ženě, realizované uvnitř jejich soukromého partnerského vztahu (Mýtus: „může si za to sama“. Mýtus o masochistickém založení ženy: „ženě se násilí líbí, jinak by ze vztahu odešla“ atd.). Makrosystém vytváří rámec, příznivé klima udržující potenciál domácího násilí.“²⁰

EXOSYSTÉM A DOMÁCÍ NÁSILÍ

„Pod výrazem exosystém chápe Dutton bezprostřední životní (sociální) okolí jednotlivců. Exosystém zahrnuje podle něj formální a neformální sociální struktury, se kterými přichází konkrétní osoba na své životní cestě do kontaktu. Tyto struktury určují, ovlivňují či přímo omezují chování jednotlivce. Jde vlastně o předivo vztahů, které poutají rodinu k makrosystému. Konkrétními faktory, které přispívají ke zneužívání uvnitř rodiny, mohou být nezaměstnanost, nízký příjem, nízká vzdělanost komplikující dané osobě přístup k síti

¹⁹ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 245 s.

²⁰ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 246 s.

sociálních institucí atd. Exosystém tak může generovat spouštěče (startéry) i nárazníky (tlumiče) domácího násilí.“²¹

MIKROSYSTÉM A DOMÁCÍ NÁSILÍ

„Mikrosystém je reprezentován samotnou rodinou. Uvnitř této sociální jednotky mohou vznikat takové konstelace situací a okolností, které zvyšují náchylnost k propuknutí domácího násilí. K takovým rizikům plynoucím ze samotné podstaty rodinného soužití řadí Dutton např.:

privátnost (komplikuje uplatnění mechanismů sociální kontroly),

právo na ovlivňování svých členů (rodina disponuje neformálním právem silně ovlivňovat chování svých členů),

předepsané role (chování členů rodiny je regulováno obecnými rolovými předpisy, které bazírují na jiných principech, než jsou osobní kompetence a zájmy jejich členů),

obsáhlé, hluboké poznání druhých (partneři se obvykle dobře znají, dovedou vzájemně odhadnout své reakce a způsoby chování ve standardních i krizových situacích, ví, co si k sobě mohou dovolit).“²²

ONTOGENETICKÁ ROVINA

„Ontogenetická rovina má nejbližší k původním psychologickým teoriím domácího násilí. Jeho příčiny hledá totiž v individuálních charakteristikách pachatele, oběti a jejich vzájemné interakce. Koncepce z této dílny předpokládají, že samotný pachatel prošel specifickým ontogenetickým vývojem, pravděpodobně se naučil díky mechanismům sociálního učení řešit stresující a omezující situace agresivním chováním. Do této skupinky patří i stanoviska, že zneuživatelé prošli tíživým dětstvím, sami na sobě okusili traumatizaci násilím. Přímý kontakt jedince s násilím v průběhu jeho dětství je rizikovým faktorem, může odstartovat pochody kriminogeneze (původní oběť se později stává egocentrickým násilníkem) či pochody viktimizeze (oběť přijme životní scénář oběti, násilí akceptuje jako nutnou součást svého života, její zraňování pokračuje tudíž i v dospělosti).“²³

²¹ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 246 s.

²² ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 24 s.

²³ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk,

2.5 FORMY DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Příčiny mužského násilí nespočívají jen v jednotlivé osobě, ale jsou obsažené v představách o mužské roli s její mocí a dominancí, vytvořených naší společností, jakož i historicky vytvořené nerovnováze sil mezi mužem a ženou. I v dnešní době existují lidé, kteří přiznávají mužům právo bít svoje ženy. I přesto, že násilí v rámci rodiny je trestné, násilníci muži jen velmi zřídka za něj přebírají zodpovědnost. Převládající názor, že se stát, anebo ti, kterých se to netýká, nemají míchat do „soukromých záležitostí“ často zabrání tomu, aby násilník snášel trestně právní důsledky svého konání. Odborníci ze zkušeností vědí, že muži, kteří již jednou násilnický jednali, se k násilí znovu vrátí. Když násilnické chování pro agresora nemá žádné negativní dopady, násilí nabírá na intenzitě a je stále častější. Agresor získává pocit beztrestnosti.

Násilí na ženách nemá jen, jak by se mohlo na první pohled zdát, podobu fyzického násilí, ale násilím je každé chování muže, jehož cílem je uplatňování moci nebo kontroly nad ženou a dětmi.

Pokusme se specifikovat nejčastěji používané formy násilí v současnosti:

a) fyzické násilí - zahrnuje všemožné formy brutálního zacházení (kopání, tahání za vlasy, bití, pálení, fackování a mlácení s úmyslem až usmrtit). Podle všech zkušeností násilí časem eskaluje a stává se častějším a brutálnějším. Velmi často s tělesným násilím spojuje ničení majetku, například rozbíjení nábytku, ničení věcí, na kterých ženě zvláště záleží,

b) kombinace fyzického a psychického násilí - avšak bez sexuálního obtěžování je nejčastějším projevem (psychický teror může být buď plánovým programem k deptání partnerky, či „jen“ přípravou pro následné fyzické napadení),

c) vyvolávání strachu - je dalším prostředkem a součástí dynamiky násilí vůči ženám. Strach před dalším násilím je často nejsilnějším nástrojem útlaču. Potom už vůbec není potřebné použít tělesné násilí, už strach před ním působí zastrašujícím dojmem,

d) obtěžování a teror - jako jsou například soustavné a noční telefonáty, výhrušné dopisy, špehování a pronásledování na pracovišti a doma, jako i slovní výhrůžky jsou dalším často používaným prostředkem na kontrolu oběti. Časté je vyhrožování se zbraní a vyhrožování třetím osobám (dětmi, příbuzným, ale i domácím zvířatům). Výhrůžky je třeba brát vždy vážně a je jedno, v jakém prostředí jsou použité,

e) psychické násilí - zahrnuje citové a slovní týrání, postižená to pociťuje jako narušení pocitu vlastní hodnoty a psychického zdraví. K této formě násilí patří například zesměšňování

na veřejnosti, urážení vzhledu nebo charakteru, osočování. Velmi časté jsou i výroky typu pochybování o psychické způsobilosti, vymyšlení si a sklon k sebevražednému chování. Muži tato vyjádření používají i tehdy, když chtějí odvrátit pozornost od vlastních činů tím, že hledají „problém v ženě“,

f) sociální násilí - je také jednání, které má za cíl ženu izolovat. Patří sem například zákazy styku s rodinou nebo přáteli, zamykání ženy v bytě, zablokování telefonu a další podobné případy,

g) ekonomické násilí - znamená zneužití moci disponovat finančními prostředky. Muž například nedává ženě finanční prostředky na živobytí nebo jenom nedostatečné množství, zatajuje výšku svých příjmů a majetku, ale na druhé straně kontroluje příjmy ženy,

h) sexuální násilí - zahrnuje všechny sexuální činy, které jsou ženě nucené. Sexuální násilí je aktem agrese a zneužití moci a není výsledkem nekontrolovatelných sexuálních pudů. Příkladem sexuálního násilí je vynucená vaginální, orální nebo anální penetrace, nucení k jiným sexuálním aktivitám, ke sledování pornografie apod.²⁴

Ke strategii uplatňování kontroly patří i prostředky, které se na první pohled nepovažují za součást násilí: ubezpečování o lásce po předešlém týrání, „udobřování“ prostřednictvím sexuality, apely na morální svědomí ženy, vyhrožování sebevraždou, příležitostné poskytování finančních prostředků atd. Tyto strategie mezi jiným zabraňují ženám, aby si uvědomovaly vážnost násilí a škody, které přináší a mohly vyvodit důsledky.

2.6 OBĚTI DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Oběťmi rodinného násilí bývají převážně ženy s dětmi, které lze udeřit bez obavy zpětné odezvy a možného trestu, a které jsou v očích mužů slabším článkem rodiny. Dalšími poškozenými domácího násilí bývají staří lidé, kteří se stejně jako děti dokáží jen těžko bránit zlovolnosti útoků na jejich duševní a fyzickou integritu, přijímají ponižování a kruté zacházení. Nelze však zde zapomenout na skutečnost, že obětí domácího násilí se mnohdy stává i muž.

MUŽI JAKO OBĚTI DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Z hlediska výzkumu se podařilo dokázat, že obětí domácího násilí je stejnou měrou muž, tak i žena při fyzickém násilí. Zatímco „k viktimizaci způsobené psychickým týráním se

²⁴ http://www.donalinka.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=355, ze dne 30.1.2009

přiznalo více žen (!) než mužů.²⁵ Tento trend, ale neplatí u velmi závažné intenzity fyzického násilí a u sexuálního zneužívání, kdy zde převládá mužský násilník.

ŽENY JAKO OBĚTI DOMÁCIHO NÁSILÍ

Žena bez ohledu na to, jakou má povahu, věk, sociální postavení, vzdělání a povolání nebo zkušenosti z dřívějšího vztahu. Obětí se tedy prakticky může stát kterákoli žena. Společné znaky však časem vykazuje způsob chování oběti, pro okolí často nepochopitelné, a které může působit i nevěrohodně.

Pokud se pokusíme zamyslet nad tím, jak se může i silná ženská osobnost do takové situace dostat, tak zjišťujeme, že nemusí jít o věc úplně tak nepochopitelnou. Na začátku vztahu plném lásky a něhy jsou počáteční náznaky často přehlíženy. Důležitým faktorem je také mnohdy odlišný přístup muže a ženy k rodinnému životu. Zamilovaná žena se většinou v prvním období svého partnerského nebo manželského vztahu automaticky dobrovolně vzdává většiny svého osobního života ve prospěch toho rodinného jako pravý důkaz opravdové lásky na celý život. Později, zvláště po narození dětí, však tato ochota a dobrovolnost přeroste v nutnost. Tady se určuje míra závislosti ženy na muže. Pokud se v téhle fázi nepodvolí, ale neúspěšně se pokouší vyjasnit si rovné postavení, může takový typ muže nasadit první náznaky psychického týrání. A pokud se přidají další startéry agrese²⁶, které podporují jeho potřebu moci a kontroly, může pak dojít i k fyzickému útoku. První projev násilí způsobí šok a nepostaví-li se žena tomuto násilí a neurčí hranice či toho není schopna, je velká pravděpodobnost nastartování koloběhu s periodicky se opakujícím obdobím násilí a omluv partnera. Týraná žena pak mnohdy vyhledává pomoc až ve skutečně krizových situacích, kdy se cítí ohrožena na životě, zpravidla po dlouhodobém trpění v tomto vztahu²⁷.

Příčinami tohoto chování spatřujeme především v tradičním obrazu muže o roli ženy, v ekonomické závislosti ženy na partnerovi, její strach z budoucnosti, ale i např. ve vědomí o nedostatečné legislativě.

²⁵ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 242 s.

²⁶ ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. 2. vyd. Praha: Portál, 2004, 183 s.

²⁷ ZBOŘILOVÁ, K. K problematice domácího násilí. *Kriminalistika*, 2006, roč. 50, č. 4, 36 s.

SENIORI JAKO OBĚTI DOMÁCÍHO NÁSILÍ

„Vyrovnat se s tím, že blízké osoby (děti, vnuci) nebo profesionální pečovatelé jsou pachateli trestného činu, je psychicky náročné. Ještě těžší je zveřejnit rodičovský debakl. To vše jsou důvody k mlčenlivosti, zatajování příznaků a následků ubližování.

Na druhé straně existují překážky znemožňující se k obětem přiblížit a poskytnout jim tak náležitou podporu a pomoc. Odborní pracovníci se neradi ptají na věci zcela soukromého až intimního rázu. Také nelze vždy jednoznačně rozpoznat projevy domácího násilí, vždyť například pády a následky poranění nejsou ve stáří ničím výjimečným. Problém je nejen legislativní, ale také etický a morální. Jeho složitost je hlavně v rozpoznání násilí (jeho zjevných stop) u starých lidí. U seniorů není překvapivá situace, že po delší dobu nevycházejí z bytu. Sotva, kdy si to lidé z okolí vůbec uvědomí nebo zaregistrují včas.

Zájem české společnosti není adekvátní závažností tohoto jevu. Existují varovná svědectví o výskytu zneužívání seniorů v rodinách i v ústavech.“²⁸

DĚTI JAKO OBĚTI DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Typickým znakem domácího násilí je i v české rodině asistence dětí, ať již v roli pouhého svědka či jako oběti. Bohužel se často samy stávají obětmi napadení přímo svým otcem nebo při obraně matky, nebo i samotnou matkou. V obou případech jsou následky pro další vývoj dítěte a jeho socializaci stejně katastrofální.

PŘÍMÁ VIKTIMIZACE

„Jde o situaci, kdy rodinný agresor útočí nejen na partnera, ale i na dítě (poměrně typická je situace, kdy dítě brání matku a je přitom zabito nebo zasaženo padajícím nábytkem či hozeným předmětem). Orientačně je zjištěno, že 62 % synů starších 14 let se snaží bránit matku před útoky otce či nového partnera. U dívek je naopak registrována tendence chránit a ukrýt před násilníkem své mladší sourozence.“²⁹

V dalších případech se stává dítě obětí v podání psychického teroru nebo svědek domácího násilí mezi agresorem a obětí.

NEPŘÍMÁ VIKTIMIZACE

„Právě nepřímá viktimizace byla důvodem pro označení domácího násilí za psychické týrání dítěte. Dítě není vlastním terčem násilí, ocitá se „pouze“ v roli svědka (vidí, slyší útok

²⁸ www.zivot90.cz

²⁹ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 249 s.

a nebo vnímá následky incidentů prostřednictvím viditelných zranění týraného rodiče). Je prokázáno, že i rodiče, kteří se snaží své děti programově uchránit před incidenty, bývají málo úspěšní.³⁰

V porovnání s obětí - ženy, kdy je nejčastější kombinace fyzického, psychického a sexuálního násilí a samotné sexuální násilí bývá ojedinělé, je u oběti - dítěte naopak velmi časté samotné sexuální násilí. Tito pachatelé zneužívají svého postavení, moci a emocionálního vztahu v rodině a psychického nebo fyzického týrání. Nejkritičtějšími obdobími pro sexuální násilí je předškolní věk, mladší školní věk a rizikovější skupinou jsou dívky než chlapci. U dívek je nejčastějším agresorem osoba známá z okruhu rodiny nebo z rodiny samotné. U chlapců je za sexuální zneužití zodpovědná cizí osoba nebo známá v podobě učitele, vychovatele, vedoucího kroužků apod.

Týraná matka nemůže být emocionální podporou pro své děti. Děti žijí v permanentní nestabilitě a nejistotě. Větší děti (adolescenti) opakovaně utíkají z domova. „Emocionální následky přímé i nepřímé viktimizace bývají shodné. Dítě bývá vážně psychicky traumatizováno. Vedle klinických obrazů platných pro PTSP se dopad domácího násilí na dítě projevuje:

pocity viny, pocity bezmoci,

nízkým sebevědomím, depresemi,

anxietou, nočními můrami,

agresivitou, vzteklostí, iritabilitou, impulzivitou,

interpersonálními problémy, vymizením empatie, chováním typu „acting out“,

zvýšenou nemocností.³¹

„V souvislosti s domácím násilím je zatím hlavní pozornost odborníků upřena na hlavní aktéry násilných dramat za zavřenými dveřmi, tj. na agresivního partnera a zneužívanou dospělou oběť. Ve většině, násilím postižených vztahů, však vyrůstají děti. Experti soudí, že děti byly a stále ještě jsou **zapomenutými oběťmi domácího násilí.**“³²

³⁰ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 249 s.

³¹ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 250 s.

³² ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 249 s.

„Za domácí násilí dávají děti vinu samy sobě a svou energii zoufale investují do toho, jak zabránit bitvám mezi rodiči. Bývají více nemocné, k fyzickým příznakům patří např. časté nachlazení, nespavost, pomočování – příznaky ovšem zmizí, když jsou děti vyjmuty z traumatizujícího prostředí. Jsou náchylné k patologickému a autodestruktivnímu chování (alkohol, drogy, útoky z domova, samotářství).“³³

2.7 ZNAKY DOMÁCIHO NÁSILÍ

Hledisko, kdy se jedná o domácí násilí je sjednoceno všemi orgány, které se tímto problémem zabývají a musejí mít tyto znaky:

„**a) opakovanost** - jde o jednání, které má svůj vývoj a dochází opakovaně k jeho projevům, často i po velice dlouhou dobu; domácím násilím není ojedinělý a jednorázový incident, byť se závažnými následky,

b) postupný nárůst intenzity – domácí násilí začíná zpravidla psychickým násilím a zpravidla se přidává násilí fyzické; útoky jsou zpočátku vedeny proti lidské důstojnosti, posléze proti zdraví, a mohou vyústit v útoky proti životu,

c) jasné role – k násilí dochází mezi blízkými osobami, kde lze diferencovat roli násilné a ohrožené osoby, jejich vzájemné postavení je nerovné a role se v průběhu incidentů nemění,

d) páchání násilí v soukromí – k násilí dochází zpravidla beze svědků, nejčastěji v soukromí společného obydlí, ale i na jiných místech, např. chata, hotel apod.; jednotlivé útoky zapadají do schématu domácího násilí, mohou se však vyskytnout i na veřejnosti.“³⁴

NÁSILNÁ OSOBA

„Osoba, která ohrožuje ohroženou osobu na životě, zdraví, svobodě nebo lidské důstojnosti a žije s ohroženou osobou ve společném obydlí, a je či byla spolu s ohroženou osobou v intimním, rodinném či jiném obdobném vztahu, lze důvodně předpokládat, že se tato osoba bude dopouštět i nadále domácího násilí vůči ohrožené osobě.“³⁵

³³ ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 250 s.

³⁴ *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006, kterým se stanoví postup příslušníků Policie České republiky v případech domácího násilí*. Praha, 2006, 10 s.

³⁵ *Závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006, kterým se stanoví postup příslušníků Policie České republiky v případech domácího násilí*. Praha, 2006, 8 s.

OHROŽENÁ OSOBA

„Osoba, proti které směřuje domácí násilí ze strany násilné osoby.“³⁶

SPOLEČNÉ OBYDLÍ

„Byt nebo dům, který násilná a ohrožená osoba obývá společně, přičemž se vyžaduje jen faktický stav společného bydlení, nikoliv vedení společné domácnosti; právním titulem společného bydlení může být např. vlastnictví nemovitosti, nájemní či podnájemní vztah, ale i faktické společné bydlení na základě rodinných i jiných vztahů.“³⁷

2.8 TRESTNÉ ČINY PÁCHANÉ V SOUVISLOSTI S DOMÁCÍM NÁSILÍM

§ 204 Kuplířství - kdo jiného zjedná, přiměje nebo svede k provozování prostituce, nebo kdo kořistí z prostituce provozované jiným nebo pohrůzkou násilí nebo pohrůžky jiné vážné újmy anebo zneužívaje tísně nebo závislosti jiného.

§ 205 Ohrožování mravnosti - kdo uvádí do oběhu, rozšiřuje, činí veřejně přístupnými, vyrábí, dováží, prováží nebo vyváží, anebo za tím účelem přechovává pornografická díla písemná, nosiče zvuku nebo obrazu, zobrazení nebo jiné předměty ohrožující mravnost, která zobrazují dítě nebo se projevuje neúcta k člověku a násilí.

§ 206 Pomluva - kdo o jiném sdělí nepravdivý údaj, který je způsobilý značnou měrou ohrožit jeho vážnost u spoluobčanů, zejména poškodit jej v zaměstnání, narušit jeho rodinné vztahy nebo způsobit mu jinou vážnou újmu.

§ 207 Neposkytnutí pomoci - kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví, neposkytne potřebnou pomoc.

§ 209 Poškozování cizích práv - kdo jinému způsobí vážnou újmu na právech tím, že uvede někoho v omyl, nebo využije něčího omylu.

§ 212 Opuštění dítěte - kdo opustí dítě, o které má povinnost pečovat a které si samo nemůže opatřit pomoc, a vystaví je tím nebezpečí smrti nebo ublížení na zdraví.

§ 213 Zanedbání povinné výživy - kdo neplní svou zákonnou povinnost vyživovat nebo zaopatřovat jiného.

§ 215 Týrání svěřené osoby - kdo týrá osobu, která je v jeho péči nebo výchově.

³⁶ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006, kterým se stanoví postup příslušníků Policie České republiky v případech domácího násilí. Praha, 2006, 9 s.

³⁷ Závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006, kterým se stanoví postup příslušníků Policie České republiky v případech domácího násilí. Praha, 2006, 9 s.

§ 216 Únos - kdo dítě nebo osobu stíženou duševní poruchou nebo duševně nedostatečně vyvinutou odejme z opatrování toho, kdo má podle zákona nebo podle úředního rozhodnutí povinnost o ně pečovat.

§ 216a Obchodování s dětmi - kdo za odměnu svěří dítě do moci jiné k využívání dětské práce nebo pro jiný účel.

§ 217 Ohrožování mravní výchovy mládeže - kdo vydá osobu mladší než osmnáct let nebezpečí zpustnutí, zahálčivému, nemravnému životu nebo umožní takový ji vést.

§ 217a Svádění k pohlavnímu styku - kdo nabídne, slíbí nebo poskytne osobě mladší osmnácti let za pohlavní styk s ní, nebo za její pohlavní sebeukájení, obnažování nebo jiné srovnatelné chování, úplatu nebo jinou výhodu či prospěch.

§ 218 Podávání alkoholických nápojů mládeži - kdo soustavně nebo ve větší míře podává osobám mladším než osmnáct let alkoholické nápoje.

§ 218a Podávání anabolických látek mládeži - kdo opakovaně nebo ve větší míře podává osobě mladší než osmnáct let anabolika nebo jiné prostředky s anabolickým účinkem k jinému než léčebnému účelu.

§ 219 Vražda - kdo jiného úmyslně usmrtí.

§ 221 Ublížení na zdraví - kdo jinému úmyslně ublíží na zdraví.

§ 222 - kdo jinému úmyslně způsobí těžkou újmu na zdraví.

§ 225 Rvačka - kdo úmyslně ohroží život nebo zdraví jiného tím, že se zúčastní rvačky.

§§ 227, 228, 229 Nedovolené přerušování těhotenství - kdo těhotné ženě pomáhá nebo ji svede k tomu, aby své těhotenství sama uměle jakýmkoli způsobem přerušila.

§ 230 Účast na sebevraždě - kdo jiného pohne k sebevraždě nebo jinému k sebevraždě pomáhá.

§ 231 Omezování osobní svobody - kdo jinému bez oprávnění brání užívat osobní svobody.

§ 232 Zbavení osobní svobody - kdo jiného zbaví osobní svobody, těžkou újmu na zdraví nebo smrti.

§ 233 Zavlečení do ciziny - kdo jiného zaveče do ciziny.

§ 234 Loupež - kdo proti jinému užije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci.

§ 234a Brání rukojmí - kdo se zmocní rukojmí a hrozí, že ho usmrtí a nebo že mu způsobí újmu na zdraví nebo jinou vážnou újmu, s cílem donutit jiného, aby něco konal, opominul nebo trpěl.

§ 235 Vydírání - kdo jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy nutí, aby něco konal, opominul nebo trpěl.

§ 236 Omezování svobody vyznání - kdo násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy nutí k účasti nebo brání v náboženském úkonu.

§ 237 Útisk - kdo jiného nutí, zneužívaje jeho tísně nebo závislosti, aby něco konal, opominul nebo trpěl.

§ 238 Porušování domovní svobody - kdo neoprávněně vnikne do domu nebo do bytu jiného nebo tam neoprávněně setrvává.

§ 238a Porušování svobody sdružování a shromažďování - kdo jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy omezuje ve výkonu jeho sdružovacího nebo shromažďovacího práva.

§§ 239, 240 Porušování tajemství dopravovaných zpráv - kdo úmyslně poruší tajemství uzavřeného listu nebo jiné písemnosti, při poskytování poštovní služby nebo jiným dopravním zařízením nebo zprávy podávané telefonem, telegrafem nebo jiným takovým veřejným zařízením.

§ 241 Znásilnění - kdo násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí donutí jiného k souloži nebo k jinému obdobnému pohlavnímu styku nebo kdo k takovému činu zneužije bezbrannosti jiného.

§§ 242, 243 Pohlavní zneužívání - kdo vykoná soulož s osobou mladší než patnáct let nebo kdo takové osoby jiným způsobem pohlavně zneužije.

§ 245 Soulož mezi příbuznými - kdo vykoná soulož s příbuzným v pokolení přímém nebo se sourozencem.³⁸

Již několik let je trestní zákoník doplněn o trestní čin podle § 215a, který je předurčen k domácímu násilí.

„§ 215a Týrání osoby žijící ve společně obývaném bytě nebo domě

(1) Kdo týrá osobu blízkou nebo jinou osobu žijící s ním ve společně obývaném bytě nebo domě, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 zvlášť surovým způsobem nebo na více osobách nebo

b) pokračuje-li v páčání takového činu po delší dobu.³⁹

³⁸ Úplné znění č. 580. Ostrava: Jiří Motloch-Sagit, 2006, 50 s.

³⁹ Úplné znění č. 580. Ostrava: Jiří Motloch-Sagit, 2006, 52 s.

2.9 DOMÁCÍ NÁSILÍ V PŘESTUPKOVÉM ZÁKONĚ

§ 47a Přestupky křivého vysvětlení

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo jako osoba podávající vysvětlení o trestném činu spáchaném jiným, před orgánem činným v trestním řízení, úmyslně:

- a) uvede nepravdu o okolnosti, která má podstatný význam pro rozhodnutí nebo
- b) takovou okolnost zamlčí.

§ 49 Přestupky proti občanskému soužití

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo:

- a) jinému ublíží na cti tím, že ho urazí nebo vydá v posměch,
- b) jinému z nedbalosti ublíží na zdraví,
- c) úmyslně naruší občanské soužití vyhrožováním újmou na zdraví, drobným ublížením na zdraví, nepravdivým obviněním z přestupku, schválnostmi nebo jiným hrubým jednáním,
- d) omezuje nebo znemožňuje příslušníku národnostní menšiny výkon práv příslušníků národnostních menšin,
- e) působí jinému újmu pro jeho příslušnost k národnostní menšině nebo pro jeho etnický původ, pro jeho rasu, barvu pleti, pohlaví, sexuální orientaci, jazyk, víru nebo náboženství, pro jeho politické nebo jiné smýšlení, členství nebo činnost v politických stranách nebo politických hnutích, odborových organizacích nebo jiných sdruženích, pro jeho sociální původ, majetek, rod, zdravotní stav a nebo pro jeho stav manželský nebo rodinný.

§ 50 Přestupky proti majetku

(1) Přestupku se dopustí ten, kdo:

- a) úmyslně způsobí škodu na cizím majetku krádeží, zpronevěrou, podvodem nebo zničením či poškozením věci z takového majetku nebo se o takové jednání pokusí,
- b) úmyslně neoprávněně užívá cizí majetek nebo si присvojí cizí věc nálezem nebo jinak bez přivolení oprávněné osoby,
- c) úmyslně ukryje nebo na sebe nebo jiného převede věc, která byla získána přestupkem spáchaným jinou osobou nebo to, co za takovou věc bylo opatřeno.⁴⁰

⁴⁰ Úplné znění č. 580., Ostrava: Jiří Motloch-Sagit, 2006, 283 s.

3. DOMÁCÍ NÁSILÍ UPRAVENO V ZÁKONĚ O POLICII

Poslední úpravou zákona je přijatý nový zákon od roku 1. 1. 2006, kterým se upravuje domácí násilí z pohledu Policie České republiky, který dává více pravomocí těmto orgánům v přímém zásahu proti agresorovi a to vykázáním ze společného obydlí s obětí. Tento zákon má své chyby, ale jinak je dobrý. Vykázání lze uplatnit na agresora, i když k němu nedá souhlas oběť domácího násilí.

OPRÁVNĚNÍ ROZHODNOUT O VYKÁZÁNÍ ZE SPOLEČNÉHO OBYDLÍ A ZÁKAZU VSTUPU DO NĚJ

„§ 21a (1) Lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že dojde k nebezpečnému útoku proti životu, zdraví, svobodě nebo zvláště závažnému útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn toho, kdo je podezřelý z takového jednání, vykázat z bytu nebo domu společně obývaného s ohroženou osobou (dále jen „společné obydlí“), jakož i z jeho bezprostředního okolí. Součástí vykázání je rovněž zákaz návratu do vymezených prostor. Toto rozhodnutí je účinné v okamžiku, kdy bylo prokazatelně sděleno osobě, proti které směřuje. Osoba, proti níž vykázání směřuje (dále jen „vykázaná osoba“), je poté povinna neprodleně opustit místo, na které se rozhodnutí o vykázání vztahuje.

(2) Není-li ten, vůči komu směřuje opatření podle odstavce 1, v době policejního zákroku přítomen ve společném obydlí, je policista takové osobě oprávněn zakázat vstup do společného obydlí, jakož i do jeho bezprostředního okolí, a to i v době jeho nepřítomnosti. Toto rozhodnutí je účinné v okamžiku, kdy se o něm osoba, proti které směřuje, dozví. Osoba, které byl zakázán vstup do společného obydlí, poté nesmí vstupovat na místo, na které se toto rozhodnutí vztahuje.

(3) Rozhodne-li policista o vykázání osoby ze společného obydlí nebo o zákazu vstupu do něj podle odstavce 1 nebo 2 (dále jen „vykázání“), vždy specifikuje prostor, na který se tato omezení vztahují, a stanoví rozsah bezprostředního okolí společného obydlí. O takto stanoveném prostoru je policista vykázanou osobu povinen poučit. Územní rozsah vykázání se určí podle míry požadavku účinné preventivní ochrany osoby ohrožené útokem podle odstavce 1 (dále jen „ohrožená osoba“).

(4) Pokud je vykázání spojeno s ohrožením provozu objektu nebo znemožněním výkonu zaměstnání vykázané osoby podle zvláštního zákona), je o této skutečnosti třeba

bezodkladně vyrozumět zaměstnavatele nebo provozovatele objektu, který přijme příslušná opatření k náhradnímu zajištění provozu objektu.

(5) Při provádění úkonů souvisejících s vydáním rozhodnutí o vykázání je policista povinen zajistit přítomnost nezúčastněné osoby, ledaže hrozí nebezpečí z prodlení.

(6) O provedených úkonech a opatřeních sepíše policista neprodleně úřední záznam.

§ 21b (1) Rozhodnutí o vykázání se vydává bez projednání věci a z úřední povinnosti, přičemž souhlas ohrožené osoby se nevyžaduje.

(2) Rozhodnutí o vykázání se písemně vyhotoví do 24 hodin od vstupu policisty do společného obydlí. Vyhotovené rozhodnutí se v opise doručí vykázané osobě a ohrožené osobě. Opis rozhodnutí o vykázání doručí policista do 24 hodin od jeho vydání spolu s opisem úředního záznamu podle § 21a odst. 6 příslušnému intervenčnímu centru); v případě, že ve společném obydlí, na které se rozhodnutí o vykázání vztahuje, žije nezletilá osoba, doručí se opis rozhodnutí o vykázání spolu s opisem úředního záznamu ve stejné lhůtě též příslušnému orgánu sociálně-právní ochrany dětí.

(3) Opravným prostředkem proti rozhodnutí o vykázání je odvolání, které nemá odkladný účinek.

(4) Při vydání rozhodnutí o vykázání se postupuje, nestanoví-li tento zákon jinak, podle správního řádu.

§ 21c (1) Rozhodne-li policista o vykázání, vyzve vykázanou osobu, aby mu vydala všechny klíče od společného obydlí, které drží a vykázaná osoba je povinna klíče vydat. Policista zároveň poučí vykázanou osobu o následcích neuposlechnutí takové výzvy). Policista je dále povinen umožnit vykázané osobě, aby si nejpozději při výkonu rozhodnutí o vykázání vzala ze společného obydlí výlučně věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a dokumenty, a ve lhůtě do 24 hodin od výkonu rozhodnutí o vykázání pak další osobní věci a věci nezbytné pro její podnikání nebo výkon povolání.

(2) Vykázané osobě poskytne policista informace o možnostech jejího dalšího ubytování a v souvislosti s tím i nezbytnou součinnost. Policista je povinen vykázanou osobu poučit o jejím právním postavení, o jejich právech a povinnostech a o dalším možném postupu ve věci. Za tímto účelem policista vyžádá od vykázané osoby adresu pro doručování.

(3) Ohroženou osobu poučí policista o možnosti podání návrhu na vydání předběžného opatření podle občanského soudního řádu) a o možnosti využití psychologických, sociálních nebo jiných služeb v oblasti pomoci obětem násilí. Policista poučí ohroženou osobu i o

následcích vyplývajících z uvedení vědomě nepravdivých údajů, k nimž policista při rozhodování o vykázání přihlíží. Je-li toho třeba, přivolá policista ohrožené osobě nezbytnou lékařskou pomoc.

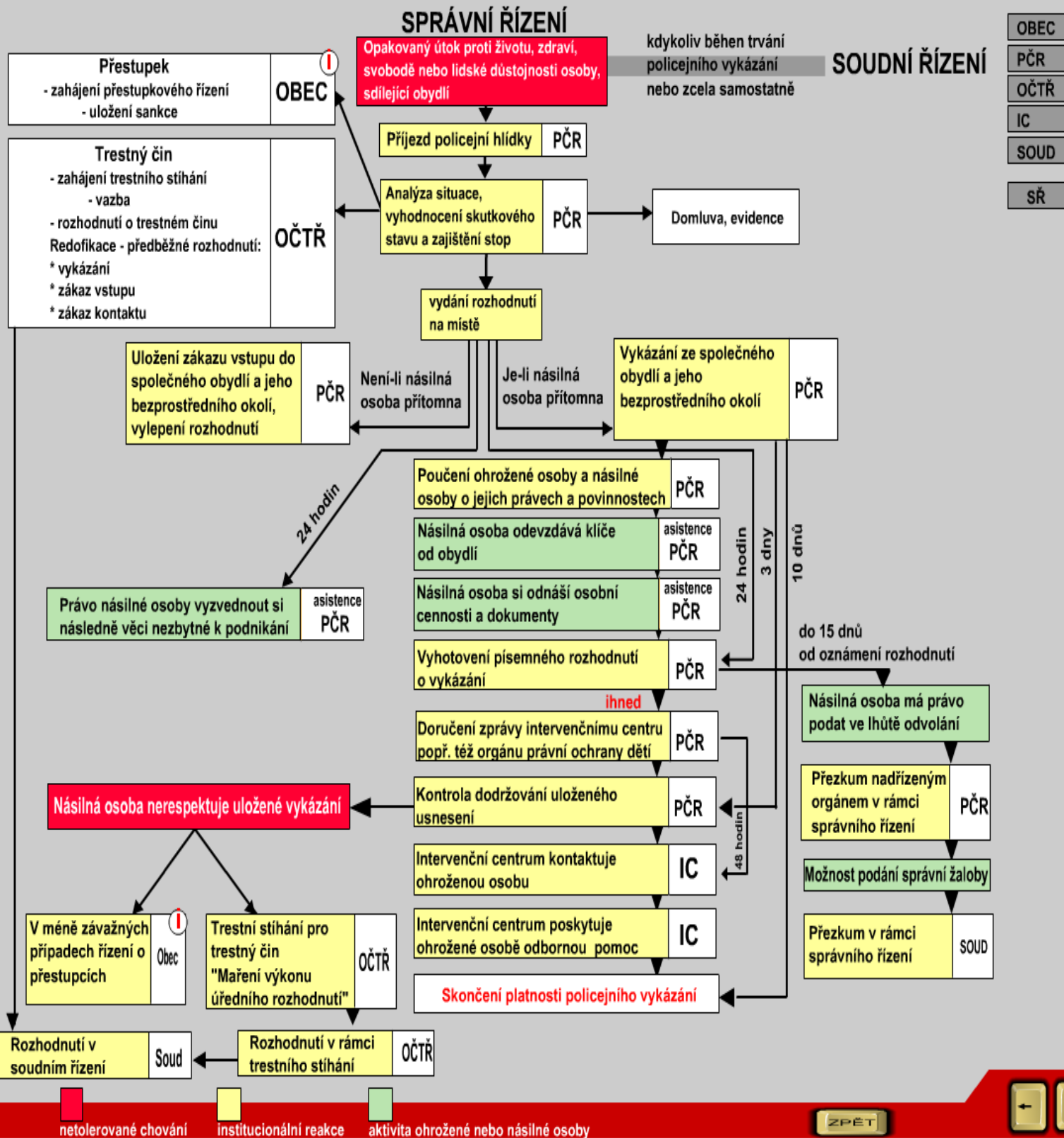
§ 21d (1) Vykázání, o kterém bylo rozhodnuto podle § 21a odst. 1 nebo 2, trvá po dobu 10 dnů ode dne vydání rozhodnutí. Tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby.

(2) Podáním návrhu na vydání předběžného opatření podle občanského soudního řádu v průběhu vykázání se lhůta uvedená v odstavci 1 prodlužuje až do pravomocného rozhodnutí soudu o tomto návrhu.

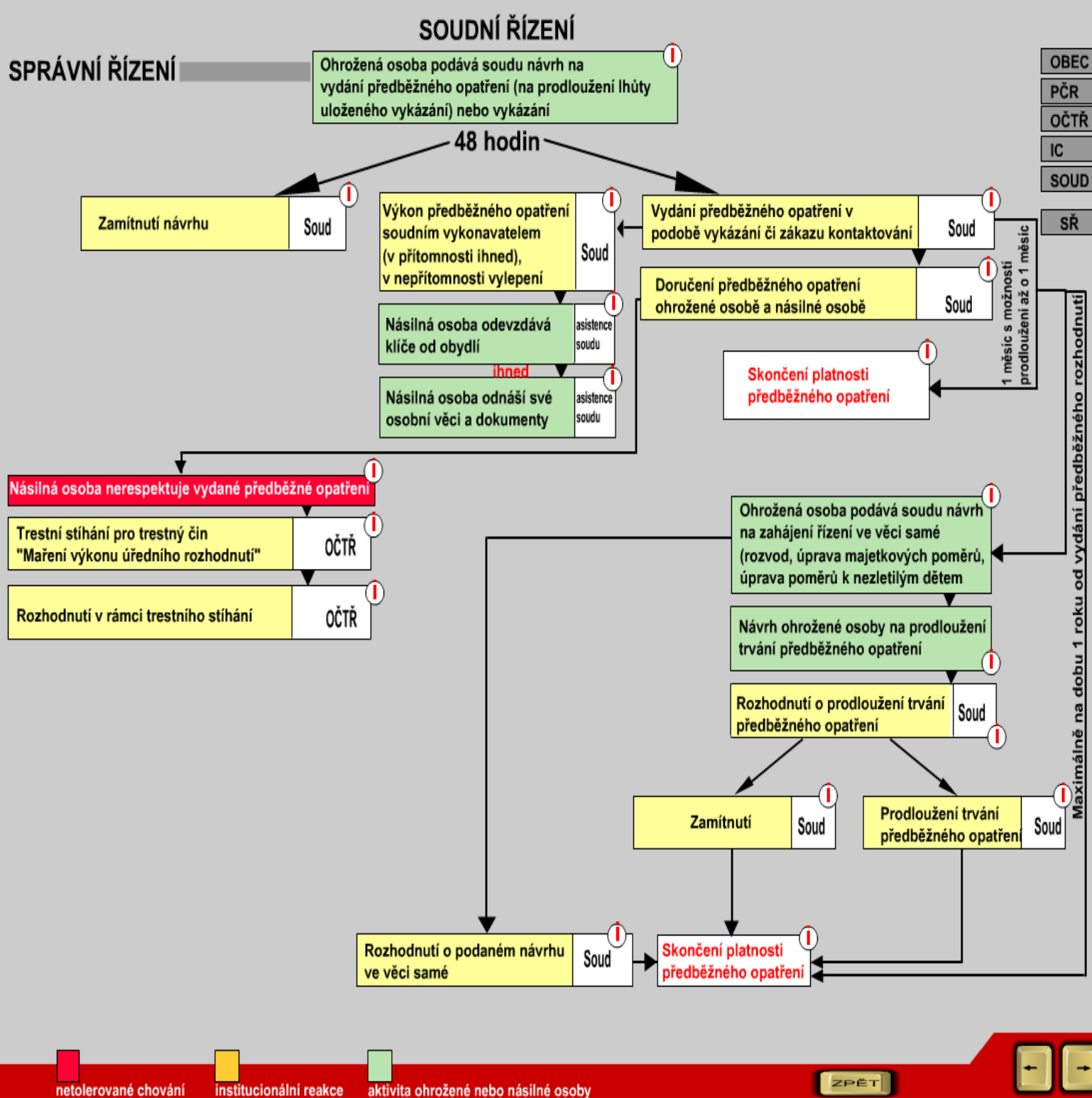
(3) Policista je povinen ve lhůtě do 3 dnů od vydání rozhodnutí o vykázání provést kontrolu, zda rozhodnutí o vykázání dodržuje vykázaná osoba i ohrožená osoba. O provedené kontrole sepíše policista úřední záznam.⁴¹

⁴¹ *Vybraná ustanovení zákona číslo 283/1991 Sb. O Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů.* Praha, 2006, 3 s.

3.1 SCHÉMA POMOCI OBĚTI DOMÁCÍHO NÁSILÍ

3.2 SCHÉMA SOUDNÍHO ŘÍZENÍ

4. EMPIRICKÁ ČÁST

4.1 CÍL PRAKTICKÉ ČÁSTI A ÚČEL PRŮZKUMU

Cílem bakalářské práce je zmapovat problematiku agrese osob žijících ve společné domácnosti v okrese Litoměřice za posledních 5 let a zjištění, popsání, charakterizování forem agrese osob žijících ve společné domácnosti.

Tento průzkum se provádí proto, že nedochází k utlumení agresivních osob ve společné domácnosti, ale spíše naopak. Tato agrese se stává za zavřenými dveřmi a bohužel následky jsou jak fyzické, tak psychické a jsou často dlouhodobého rázu. Muži většinou toto řeší alkoholem, ženy již po této zkušenosti zůstávají sami, děti se stávají nedůvěřivé a senioři vzdávají život.

Tato bakalářská práce snad pomůže k zamyšlení nad tímto problémem ve společnosti, který je, jak se zdá hluboko zakořeněn. Zmapování, zjištění, popsání a charakterizování tohoto problému je velmi problematické z důvodu nekomunikace a studu o něm hovořit. Proto je tato práce postavena na faktech, která vyplynula na povrch a byla ohlášena u různých organizací k řešení tohoto problému kompetentní.

Touto prací nebude nikdo ohrožen ani poškozen, protože se zde neuvádí jména osob ani jiné konkrétní údaje o osobách, které jsou strůjcem agrese ani jejich obětí. V příloze je uveden příklad agrese, kde je jméno oběti pozměněno, je uveden jen rok narození a další údaje nejsou uvedeny.

4.2 VÝCHODISKA PRO FORMULACI PŘEDPOKLADŮ

Východiska pro formulaci předpokladů jsou získané na základě informací dosažitelných pramenů ze studia a na základě získaných vědomostí a zkušeností při mnohaleté práci v oblasti u Policie České republiky. V naší práci jsou stanoveny následující předpoklady:

- 1. Lze předpokládat, že agrese osob žijících ve společné domácnosti se více projevuje v obytných zónách s větší hustotou obyvatel než v obytných zónách s menší hustotou obyvatel.*
- 2. Lze předpokládat, že agresorem v okrese Litoměřice u osob žijících ve společné domácnosti je nejvíce muž.*

3. Lze předpokládat, že agresor v okrese Litoměřice více jak u 1/3 případů tento svůj čin opakuje.

4.3 POUŽITÉ METODY

V této části se zaměříme na použité metody k získávání údajů. Nejdříve byla provedena dotazníková metoda k tomuto problému, ale bylo zjištěno, že řada osob si nechce připustit, že v jejich blízkosti nebo přímo na nich se někdo dopouští domácího násilí. Prvotní šetření dotazníkovou metodou bylo proto zavrhnuto. Osob, kterých by bylo ochotno podrobit se dotazníkové metodě bylo velmi málo. Proto byla zvolena jiná varianta šetření a to kazuistika, šetření ve spisech a ve statistikách Policie České republiky (19-spisů), na Městském úřadě Litoměřice, oddělení sociálně právní ochrany, prevence mládeže a dospělých a oddělení sociálně – právní ochrany dětí (9-spisů), na Okresním soudu v Litoměřicích (39-spisů ze statistiky - nemožnost nahlédnout). Toto šetření na domácí násilí v okrese Litoměřice bylo provedeno ve spisových složkách za posledních pět let (2004 – 2008 - šetření ve 28 spisech).

Zde se vyskytuje velký problém v tom, že mimo policii se na ostatních zařízeních nenachází žádná statistika této problematiky. U policie se nachází statistika, ale na oznámené trestné činy – Týrání osob žijící ve společné domácnosti a Týrání svěřené osoby. Zde se do statistik nazanáší, bohužel, - Oprávnění rozhodnutí o vykazání ze společného obydlí a zákazu vstupu do něj. Toto šetření muselo být tedy provedeno samostatně po jednotlivých odděleních Policie České republiky v okrese Litoměřice. V této organizaci se podařilo získat i pro srovnání další statistický výkaz o týrání osob žijících ve společném obydlí a týrání svěřené osoby v jiných okresech a to v Lounech, Ústí nad Labem a Liberci, proto je toto pro srovnání zpracované do bakalářské práce.

Dále je nutné podotknout, že zmíněné organizace v rámci okresu Litoměřice spolu moc nespolupracují (spíše je namístě říci vůbec), ale po zmíněném šetření, zde byl jistý náznak ke změně postoje.

Metody sloužící ke zpracování údajů získané ze statistik Policie České republiky byly převedeny do tabulek a celkový rozbor těchto tabulek je znázorněn pro lepší orientaci v grafech. Data získaná na Okresním soudě v Litoměřicích byly převedeny do tabulek. Data získaná z Městského úřadu Litoměřice byla převedena do tabulky. Kompletní rozbor těchto

dat pro srovnání byl převeden do grafů. Další zajímavosti, které vyplynuly ze spisů byly ponechány v písemné formě.

4.4 POPIS ZKOUMANÉHO VZORKU

Vzorek, který byl díky šetření ve statistikách a jiných dokumentech Policie České republiky, Městského úřadu a Okresního soudu Litoměřice získán je kompletní průřez národa k problematice agrese osob žijících ve společné domácnosti. Tento vzorek má různý stupeň vzdělanosti (kapitola 4.5.6), různý věk (kapitola 4.5.7). Dále k této problematice byla vybrána kazuistika, která je kompletně zpracovaná v příloze v (kapitole 8.3).

4.5 ZÍSKANÁ DATA A JEJICH INTERPRETACE

4.5.1 STATISTICKÉ TABULKY A GRAFY POLICE ČESKÉ REPUBLIKY

Tabulka č. 1 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2004 v okrese Litoměřice, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
9	7	0	0	0	0	0	0	0	0	2	5	7

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice v roce 2004, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, z toho to pohledu nebyla žádná osoba týrána. Za „*Týrání svěřených osob*“ bylo zjištěno skutků 9, objasněno 7, z toho stíháno: mužů 2 a žen 5, celkem tedy stíháno 7 osob.

Tabulka č. 2 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2004 v okrese Louny, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
2	2	0	0	1	0	0	1	0	0	2	0	2
2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	2

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Louny v roce 2004, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, byly zjištěny skutky 2, objasněny 2, spáchány recidivistou 1, z toho stíháno: recidivista 1, muži 2, celkem tedy stíhány 2 osoby. Za „*Týrání svěřených osob*“ byly zjištěny skutky 2, objasněny 2, z toho stíháno: mužů 1 a žen 1, celkem tedy stíhány 2 osoby.

Tabulka č. 3 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2004 v okrese Ústí nad Labem, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
3	3	1	1	0	0	0	0	0	0	2	0	2
3	3	0	0	3	0	0	3	0	0	1	2	3

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Ústí nad Labem v roce 2004, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, byly zjištěny skutky 3, objasněny 3, pod vlivem 1, alkohol 1, z toho stíháno: mužů 2, celkem tedy stíhány 2 osoby. Za „*Týrání svěřených osob*“ byly zjištěny skutky 3, objasněny 3, recidivisté 3, z toho stíháno: recidivisté 3, mužů 1 a žen 2, celkem tedy stíháno 3 osoby.

Tabulka č. 4 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2004 v okrese Liberec, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Liberec v roce 2004, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, byl zjištěn skutek 1, objasněn 1, recidivista 1, z toho stíháno: recidivistů 1, mužů 1, celkem tedy stíhána 1 osoba. Za „*Týrání svěřených osob*“ nebyla z toho to pohledu žádná osoba týrána.

Tabulka č. 5 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2005 v okrese Litoměřice, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
12	10	0	0	4	0	0	1	0	0	5	0	5
4	4	0	0	4	0	0	4	0	0	2	2	4

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice v roce 2005, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo zjištěno skutků 12, objasněno 12, recidivistů 4, z toho stíháno: recidivistů 1, mužů 5, celkem stíháno 5 osob. Za „*Týrání svěřených osob*“ byly zjištěny skutky 4, objasněny 4, recidivisté 4, z toho stíháno: recidivistů 4, mužů 2 a žen 2, celkem tedy stíhány 4 osoby.

Tabulka č. 6 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2005 v okrese Louny, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
2	2	1	1	1	0	0	1	0	0	1	0	1
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Louny v roce 2005, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, byly zjištěny skutky 2, objasněny 2, pod vlivem 1, alkohol 1, recidivisté 1, z toho stíháno: recidivista 1, mužů 1, celkem stíhána 1 osoba. Za „*Týrání svěřených osob*“ nebyla z toho to pohledu žádná osoba týrána.

Tabulka č. 7 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2005 v okrese Ústí nad Labem, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
14	14	0	0	8	0	0	6	0	0	11	0	11
1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Ústí nad Labem v roce 2005, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo zjištěno skutků 14, objasněno 14, recidivistů 8, z toho stíháno: recidivistů 6, mužů 11, celkem stíháno 11 osob. Za „*Týrání svěřených osob*“ byl zjištěn skutek 1, objasněn 1, recidivista 1, z toho stíháno: recidivistů 1, mužů 1, celkem tedy stíhána 1 osoba.

Tabulka č. 8 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2005 v okrese Liberec, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
15	15	2	2	5	0	0	4	0	0	12	0	12
5	5	0	0	1	0	0	1	0	0	3	0	3

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Liberec v roce 2005, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo zjištěno skutků 15, objasněno 15, pod vlivem 2, alkohol 2, recidivistů 5, z toho stíháno: recidivistů 4, mužů 12, celkem stíháno 12 osob. Za „*Týrání svěřených osob*“ bylo zjištěno skutků 5, objasněno 5, recidivisté 1, z toho stíháno: recidivista 1, mužů 3, celkem tedy stíhány 3 osoby.

Tabulka č. 9 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2006 v okrese Litoměřice, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
11	11	0	0	2	0	0	2	0	0	11	0	11
6	5	0	0	0	0	0	1	0	0	2	3	5

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice v roce 2006, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo zjištěno skutků 11, objasněno 11, recidivistů 2, z toho stíháno: recidivistů 2, mužů 11, celkem stíháno 11 osob. Za „*Týrání svěřených osob*“ bylo zjištěno skutků 6, objasněno 5, z toho stíháno: recidivistů 1, mužů 2 a žen 3, celkem tedy stíháno 5 osob.

Tabulka č. 10 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2006 v okrese Louny, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
6	6	0	0	2	0	0	1	0	0	5	0	5
1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Louny v roce 2006, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo zjištěno skutků 6, objasněno 6, recidivistů 2, z toho stíháno: recidivistů 1, mužů 5, celkem stíháno 5 osob. Za „*Týrání svěřených osob*“ byl zjištěn skutek 1, objasněn 1, z toho stíháno: mužů 1, celkem tedy stíhána 1 osoba.

Tabulka č. 11 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2006 v okrese Ústí nad Labem, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
12	12	0	0	6	0	0	5	0	0	10	0	10
1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Ústí nad Labem v roce 2006, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo zjištěno skutků 12, objasněno 12, recidivistů 6, z toho stíháno: recidivistů 5, mužů 10, celkem stíháno 10 osob. Za „*Týrání svěřených osob*“ byl zjištěn skutek 1, objasněn 1, z toho stíhán: muž 1, celkem tedy stíhána 1 osoba.

Tabulka č. 12 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2006 v okrese Liberec, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
16	16	5	5	14	0	0	14	0	0	16	0	16
2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Liberec v roce 2006, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo zjištěno skutků 16, objasněno 16, pod vlivem 5, alkohol 5, recidivistů 14, z toho stíháno: recidivistů 14, mužů 16, celkem stíháno 16 osob. Za „*Týrání svěřených osob*“ byly zjištěny skutky 2, objasněny 2, z toho stíháno: mužů 2, celkem tedy stíhány 2 osoby.

Tabulka č. 13 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2007 v okrese Litoměřice, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
6	6	0	0	2	0	0	2	0	0	6	0	6
6	6	0	0	2	0	0	2	0	0	3	3	6

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice v roce 2007, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo zjištěno skutků 6, objasněno 6, recidivisté 2, z toho stíháno: recidivisté 2, mužů 6, celkem stíháno 6 osob. Za „*Týrání svěřených osob*“ bylo zjištěno skutků 6, objasněno 6, recidivisté 2, z toho stíháno: recidivisté 2, muži 3 a ženy 3, celkem tedy stíháno 6 osob.

Tabulka č. 14 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2007 v okrese Louny, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
12	12	3	3	3	0	0	3	0	0	8	0	8
1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Louny v roce 2007, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo zjištěno skutků 12, objasněno 12, pod vlivem 3, alkohol 3, recidivisté 3, z toho stíhány: recidivisté 3, mužů 8, celkem stíháno 8 osob. Za „*Týrání svěřených osob*“ byl zjištěn skutek 1, objasněn 1, z toho stíhána: žena 1, celkem tedy stíhána 1 osoba.

Tabulka č. 15 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2007 v okrese Ústí nad Labem, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
9	7	0	0	3	0	0	3	0	0	7	0	7
1	1	0	0	1	0	0	1	0	0	1	0	1

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Ústí nad Labem v roce 2007, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo zjištěno skutků 9, objasněno 7, recidivisté 3, z toho stíháno: recidivisté 3, mužů 7, celkem stíháno 7 osob. Za „*Týrání svěřených osob*“ byl zjištěn skutek 1, objasněn 1, recidivista 1, z toho stíháno: recidivista 1, muž 1, celkem tedy stíhána 1 osoba.

Tabulka č. 16 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2007 v okrese Liberec, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
23	20	0	0	8	0	0	5	0	0	14	0	14
12	12	0	0	2	0	0	0	0	0	7	3	10

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Liberec v roce 2007, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo zjištěno skutků 23, objasněno 20, recidivistů 8, z toho stíháno: recidivistů 5, mužů 14, celkem stíháno 14 osob. Za „*Týrání svěřených osob*“ bylo zjištěno skutků 12, objasněno 12, recidivisté 2, z toho stíháno: mužů 7 a ženy 3, celkem tedy stíháno 10 osob.

Tabulka č. 17 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2008 v okrese Litoměřice, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
11	7	0	0	1	0	0	1	0	0	6	1	7
2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice v roce 2008, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo zjištěno skutků 11, objasněno 7, recidivista 1, z toho stíháno: recidivista 1, mužů 6 a žena 1, celkem stíháno 7 osob. Za „*Týrání svěřených osob*“ byly zjištěny skutky 2, objasněny 2, z toho stíhány: muži 2, celkem tedy stíhány 2 osoby.

Tabulka č. 18 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2008 v okrese Louny, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
2	2	1	1	0	0	0	0	0	0	2	0	2
2	2	0	0	2	0	0	2	0	0	2	0	2

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Louny v roce 2008, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, byly zjištěny skutky 2, objasněny 2, pod vlivem 1, alkohol 1, z toho stíhány: muži 2, celkem stíhány 2 osoby. Za „*Týrání svěřených osob*“ byly zjištěny skutky 2, objasněny 2, recidivisté 2, z toho stíhány: recidivisté 2, muži 2, celkem tedy stíhány 2 osoby.

Tabulka č. 19 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2008 v okrese Ústí nad Labem, 1. řádek § 215a „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“, 2. řádek § 215 „*Týrání svěřené osoby*“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
16	10	0	0	2	0	0	2	0	0	10	0	10
1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

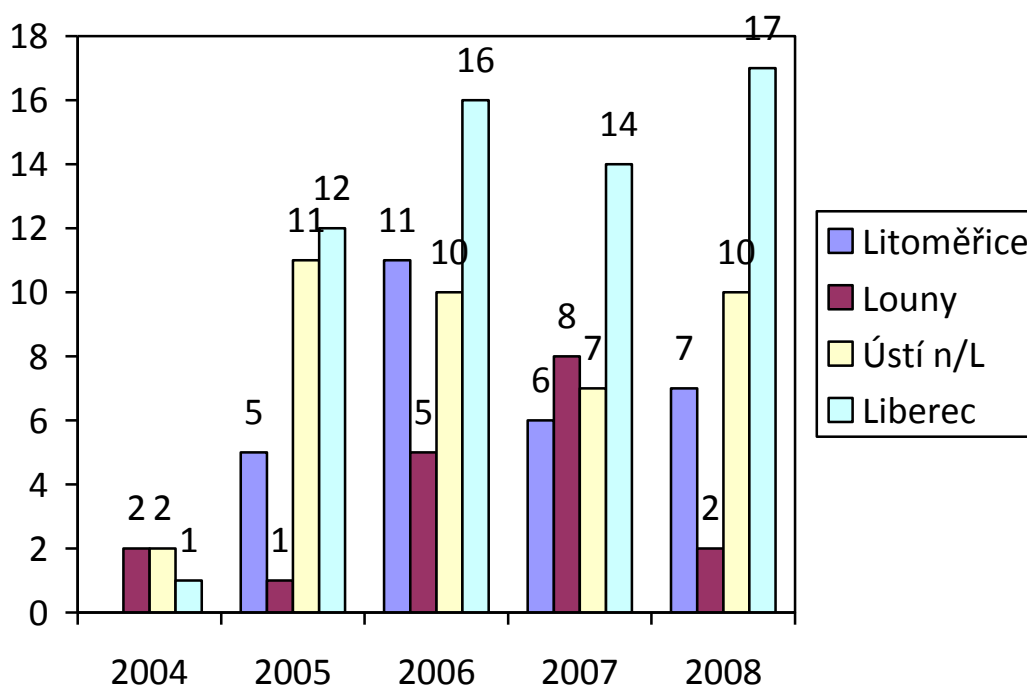
Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Ústí nad Labem v roce 2008, z pohledu Policie České republiky, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo zjištěno skutků 16, objasněno 10, recidivisté 2, z toho stíháno: recidivisté 2, mužů 10, celkem stíháno 10 osob. Za „*Týrání svěřených osob*“ byl zjištěn skutek 1, objasněno 0, z toho nebyla stíhána žádná osoba.

Tabulka č. 20 Provedené šetření na Policii České republiky – rok 2008 v okrese Liberec, 1. řádek § 215a „Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě“, 2. řádek § 215 „Týrání svěřené osoby“ z.č.140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Zjištěno	Objasněno	Spácháno skutků					Stíháno, vyšetřováno osob					
		Pod vlivem	Alkohol	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Recidivisté	Nez. 1-14	Mlad. 15-17	Muži	Ženy	Celkem
28	27	0	0	8	0	0	5	0	0	17	0	17
4	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Liberec v roce 2008, z pohledu Policie České republiky, „Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě“, bylo zjištěno skutků 28, objasněno 27, recidivistů 8, z toho stíháno: recidivistů 5, mužů 17, celkem stíháno 17 osob. Za „Týrání svěřených osob“ byly zjištěny skutky 4, objasněny 3, z toho stíháno: mužů 3, celkem tedy stíhány 3 osoby.

Graf č. 1
Porovnání stíhaných osob dle § 215a "Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě" zákona číslo 140/1961 Sb.

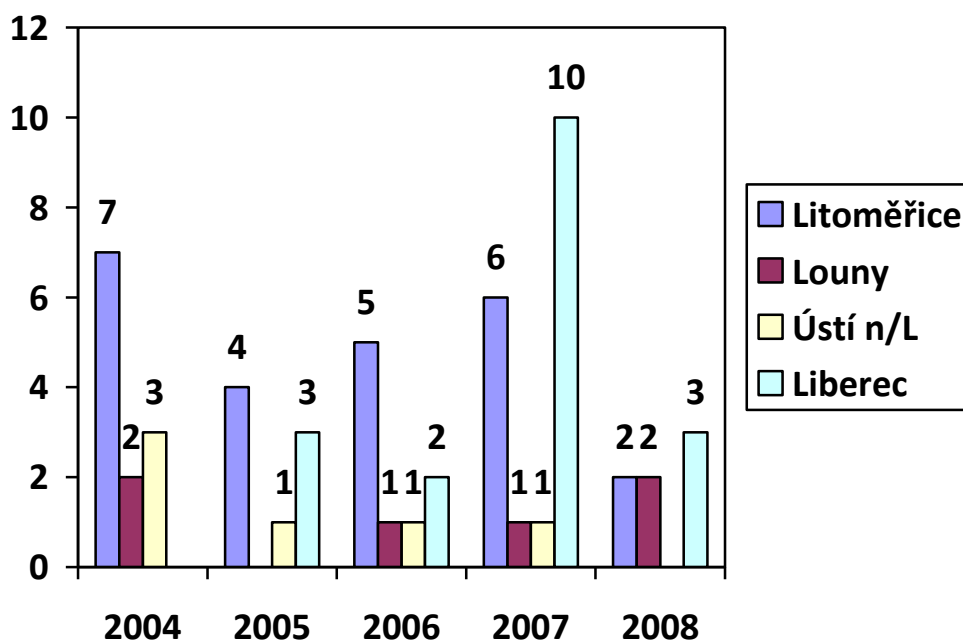

Z grafu (č. 1) vyplývá celkový počet stíhaných osob Policií České republiky za roky 2004 až 2008 v okresech Litoměřice, Louny, Ústí nad Labem a Liberec pro „*Týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě*“ v těchto okresech bylo stíháno osob:

1. Liberec - 60 osob
2. Ústí nad Labem – 40 osob
3. Litoměřice – 29 osob
4. Louny – 18 osob

Tyto tabulky a graf nám znázorňují určité malé procento stíhaných osob *za týrání osoby ve společně obývaném bytě nebo domě* v různých vytypovaných okresech České republiky za určité období. Mohlo by se říci, že je zde patrná jen špička ledovce. Ze zkušenosti se zde může podotknout, že toto ožehavé téma se velmi špatně šetří a v případě disharmonie mezi osobami nemusí být náležitě naplněna skutková podstata trestního činu.

Graf č.2
Porovnání stíhaných osob dle § 215 "Týrání svěřené osoby" zákona číslo 140/1961 Sb.

Z grafu (č. 2) vyplývá celkový počet stíhaných osob Policií České republiky za roky 2004 až 2008 v okresech Litoměřice, Louny, Ústí nad Labem a Liberec pro „*Týrání svěřené osoby*“ v těchto okresech bylo stíháno osob:

1. Litoměřice – 18 osob
2. Liberec – 18 osob
3. Ústí nad Labem – 6 osob
- Louny – 6 osob

Tyto tabulky a graf nám znázorňují určité malé procento stíhaných osob *za týrání svěřené osoby* v různých vytypovaných okresech České republiky za určité období. Mohlo by se říci, že je zde patrná jen špička ledovce. Ze zkušenosti se zde může podotknout, že toto ožehavé téma se velmi špatně šetří a v případě disharmonie mezi osobami nemusí být náležitě naplněna skutková podstata trestního činu.

Celkově bylo stíháno za agresí osob žijících ve společné domácnosti dle policejních statistik od roku 2004 do roku 2008 v okresech:

1. Liberec 73 mužů, 30 recidivistů, 5 žen
2. Litoměřice 39 mužů, 13 recidivistů, 14 žen
3. Ústí nad Labem 43 mužů, 21 recidivistů, 3 ženy
4. Louny 22 mužů, 8 recidivistů, 2 ženy

Celkově je patrné, že nejvíce stíhaných osob v uvedeném období jsou muži a to v Libereckém okrese. Následuje okres Litoměřice, ve kterém se nenachází žádné velké město s vysokou hustotou obyvatel. Z tabulek a grafů je patrná i recidiva osob. V okrese Litoměřice je patrný také vysoký výskyt stíhaných žen za stanovené období.

4.5.2 STATISTICKÉ TABULKY OKRESNÍHO SOUDU V LITOMĚŘICÍCH

Tabulka č. 21 Šetření na Okresním soudě v Litoměřicích – rok 2004 k „*Týrání osob žijících ve společně obývaném bytě nebo domě*“ § 215a, „*Týrání svěřené osoby*“ § 215 trestního zákona č. 140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Celkem	Muži § 215			Ženy § 215		
	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b
3	1	0	1	1	0	0
				1	0	1

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice v roce 2004, z pohledu Okresního soudu v Litoměřicích, „*Týráno svěřených osob*“, byly stíhány celkem 3 osoby: muž 1 pro § 215/1,2b; žena 1 pro § 215/1; žena 1 pro 215/1,2b.

Tabulka č. 22 Šetření na Okresním soudě v Litoměřicích – rok 2005 k „*Týrání osob žijících ve společně obývaném bytě nebo domě*“ § 215a, „*Týrání svěřené osoby*“ § 215 trestního zákona č. 140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Celkem	Muži § 215			Ženy § 215		
	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b
5	2	0	2	1	0	0
	1	1	1	1	0	1

Z grafu vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice v roce 2005, z pohledu Okresního soudu v Litoměřicích, „*Týráno svěřených osob*“, bylo stíháno celkem 5 osob: muži 2 pro § 215/1,2b; muž 1 pro § 215/1,2a,2b; žena 1 pro § 215/1; žena 1 pro 215/1,2b.

Tabulka č. 23 Šetření na Okresním soudě v Litoměřicích – rok 2005 k „*Týrání osob žijících ve společně obývaném bytě nebo domě*“ § 215a, „*Týrání svěřené osoby*“ § 215 trestního zákona č. 140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Celkem	Muži § 215a			Ženy § 215a		
	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b
1	1	0	0	0	0	0

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice v roce 2005, z pohledu Okresního soudu v Litoměřicích, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, byla stíhána celkem 1 osoba: muž 1 pro § 215a/1.

Tabulka č. 24 Šetření na Okresním soudě v Litoměřicích – rok 2006 k „*Týrání osob žijících ve společně obývaném bytě nebo domě*“ § 215a, „*Týrání svěřené osoby*“ § 215 trestního zákona č. 140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Celkem	Muži § 215			Ženy § 215		
	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b
2	0	0	0	2	0	2

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice v roce 2006, z pohledu Okresního soudu v Litoměřicích, „*Týráno svěřených osob*“, byly stíhány celkem 2 osoby: ženy 2 pro § 215/1,2b.

Tabulka č. 25 Šetření na Okresním soudě v Litoměřicích – rok 2006 k „*Týrání osob žijících ve společně obývaném bytě nebo domě*“ § 215a, „*Týrání svěřené osoby*“ § 215 trestního zákona č. 140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Celkem	Muži § 215a			Ženy § 215a		
	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b
11	5	0	0	0	0	0
	5	0	5	0	0	0
	1	1	1			

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice v roce 2006, z pohledu Okresního soudu v Litoměřicích, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo stíháno celkem 11 osob: mužů 5 pro § 215a/1; mužů 5 pro § 215a/1,2b; muž 1 pro § 215a/1,2a,2b.

Tabulka č. 26 Šetření na Okresním soudě v Litoměřicích – rok 2007 k „*Týrání osob žijících ve společně obývaném bytě nebo domě*“ § 215a, „*Týrání svěřené osoby*“ § 215 trestního zákona č. 140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Celkem	Muži § 215			Ženy § 215		
	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b
6	2	0	0	1	0	0
	1	0	1	2	0	2

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice v roce 2007, z pohledu Okresního soudu v Litoměřicích, „*Týráno svěřených osob*“, bylo stíháno celkem 6 osob: muži 2 pro § 215/1; muž 1 pro §215/1,2b; žena 1 pro § 215/1; ženy 2 pro § 215/1,2b.

Tabulka č. 27 Šetření na Okresním soudě v Litoměřicích – rok 2007 k „Týrání osob žijících ve společně obývaném bytě nebo domě“ § 215a, „Týrání svěřené osoby“ § 215 trestního zákona č. 140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Celkem	Muži § 215a			Ženy § 215a		
	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b
3	1	0	0	0	0	0
	2	0	2	0	0	0

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice v roce 2007, z pohledu Okresního soudu v Litoměřicích, „Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě“, byly stíhány celkem 3 osoby: muž 1 pro § 215a/1; muži 2 pro § 215a/1,2b.

Tabulka č. 28 Šetření na Okresním soudě v Litoměřicích – rok 2008 k „Týrání osob žijících ve společně obývaném bytě nebo domě“ § 215a, „Týrání svěřené osoby“ § 215 trestního zákona č. 140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Celkem	Muži § 215			Ženy § 215		
	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b
2	1	0	0	0	0	0
	1	0	1	0	0	0

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice v roce 2008, z pohledu Okresního soudu v Litoměřicích, „Týráno svěřených osob“, byly stíhány celkem 2 osoby: muži 2 pro § 215/1; muž 1 pro §215/1,2b.

Tabulka č. 29 Šetření na Okresním soudě v Litoměřicích – rok 2008 k „*Týrání osob žijících ve společně obývaném bytě nebo domě*“ § 215a, „*Týrání svěřené osoby*“ § 215 trestního zákona č. 140/1961 Sb. (tabulka vlastní).

Celkem	Muži § 215a			Ženy § 215a		
	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b	Odstavec 1	Odstavec 2a	Odstavec 2b
7	3	0	0	0	0	0
	3	0	3	0	0	0
	0	0	1	0	0	0

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice v roce 2008, z pohledu Okresního soudu v Litoměřicích, „*Týráno osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“, bylo stíháno celkem 7 osob: muži 3 pro § 215a/1; muži 3 pro § 215a/1,2b; muž 1 pro § 215a/2b.

Celkově bylo stíháno podle tabulek (č.21 až č.29) za agrese osob žijících ve společné domácnosti dle statistik Okresního soudu Litoměřice od roku 2004 do roku 2008 v okresech Litoměřice:

2004 - 1 muž, 2 ženy

2005 – 4 muži, 2 ženy

2006 – 11 mužů, 2 ženy

2007 – 6 mužů, 3 ženy

2008 – 9 mužů, 0 žen

Z těchto tabule je patrné, že v okrese Litoměřice za sledované období bylo stíháno a odsouzeno 31 mužů a 9 žen. Tato data jsou stanovena ze spisů, Okresního soudu, která ale autor bakalářské práce neměl k dispozici.

4.5.3 STATISTICKÉ TABULKY MĚSTSKÉHO ÚŘADU LITOMĚŘICE

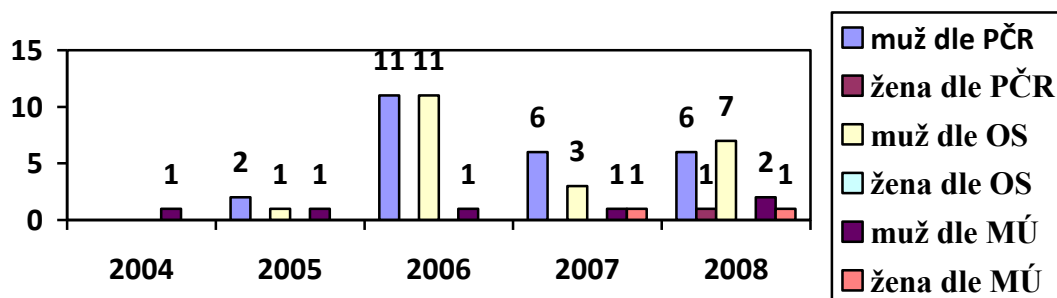
Tabulka č. 30 Šetření bylo provedeno na Městském úřadě Litoměřice, oddělení sociálně právní ochrany, prevence mládeže a dospělých a oddělení sociálně – právní ochrany dětí (tabulka vlastní).

	Celkem	Násilí páchané mužem	Násilí páchané ženou	Násilí páchané nezletilým 1-14
2004	1	1	0	0
2005	1	1	0	0
2006	2	1	0	1
2007	2	1	1	0
2008	3	2	1	0

Z tabulky vyplývá, kolik bylo v okrese Litoměřice od roku 2004 do roku 2008, z pohledu Městského úřadu v Litoměřicích, vedených *šetření pro domácí násilí*. V roce 2004 celkem 1, muž 1; v roce 2005 celkem 1, muž 1; v roce 2006 celkem 2, muž 1 a nezletilá osoba 1; v roce 2007 celkem 2, muž 1 a žena 1; v roce 2008 celkem 3, muži 2, žena 1.

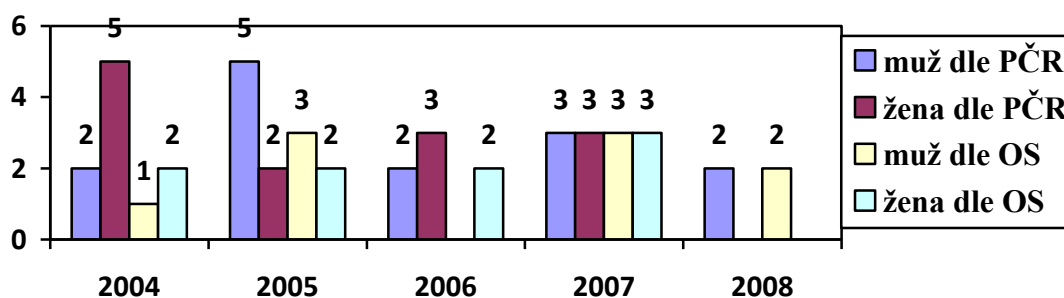
4.5.4 STATISTICKÉ GRAFY PODLE STÍHANÉ OSOBY

Graf č. 3
Pachatelé muž, žena dle § 215a z.č.140/1961 Sb. dle statistik
Policie České republiky, Okresního soudu Litoměřice a
Městského úřadu Litoměřice za rok 2004-2008 v okrese
Litoměřice

Z grafu vyplývá počet pachatelů trestního činu „*Týrání osob ve společně obývaném bytě nebo domě*“ dle Policie České republiky, Okresního soudu v Litoměřicích a Městského úřadu Litoměřice (rozbor s grafem č. 4 je pod grafem č. 4).

Graf č. 4
Pachatelé muž, žena dle § 215 z.č.140/1961 Sb. dle statistik
Policie České republiky, Okresního soudu Litoměřice za rok
2004-2008 v okrese Litoměřice

Z grafu vyplývá počet pachatelů trestního činu „*Týrání svěřené osoby*“ dle Policie České republiky, Okresního soudu v Litoměřicích.

Podle grafů (č. 3 a č. 4) byli pachatelé agrese osob žijících ve společné domácnosti v okrese Litoměřice:

- za rok 2004 dle
 - PČR 2 muži, 5 žen
 - OS 1 muž, 2 ženy
 - MÚ 1 muž, 0 žen
- za rok 2005 dle
 - PČR 7 mužů, 2 ženy
 - OS 4 muži, 2 ženy
 - MÚ 1 muž, 0 žen
- za rok 2006 dle
 - PČR 13 mužů, 3 ženy
 - OS 11 mužů, 2 ženy
 - MÚ 1 muž, 0 žen
- za rok 2007 dle
 - PČR 9 mužů, 3 ženy
 - OS 6 mužů, 3 ženy
 - MÚ 1 muž, 1 žena
- za rok 2008 dle
 - PČR 8 mužů, 1 žena
 - OS 9 mužů, 0 žen
 - MÚ 2 muži, 1 žena

Grafy nám znázorňují počet stíhaných osob dle dat Policie České republiky, Okresního soudu Litoměřice, Městského úřadu Litoměřice za sledované období na území Okresu

Litoměřice. Kdy je zde patrné stíhání více mužů než žen. Z praxe je opravdu patrná skutečnost, že ohlašování žen jako agresorů je mnohem méně než ohlašování mužské populace.

4.5.5 ŠETŘENÍ PODLE PACHATELŮ NÁSILÍ A DNE V TÝDNU

Šetření se zaměřilo na dny v týdnu, kdy je páchané domácí násilí. Dále se zaměřilo na osoby, které toto domácí násilí páchají a na kom toto domácí násilí páchají. Tyto data byly šetřením zjištěny ve spisech Policie České republiky a Městského úřadu.

- Domácí násilí - muž na ženě – probíhá nejčastěji v pondělí, středu a pátek. Dále o dlouhodobých svátcích (vánoční) a dovolených strávených v domácím prostředí.
- Domácí násilí - muž na dětech - v pondělí, pátek a sobotu.
- Domácí násilí - muž na seniorech - nebylo v šetření zaznamenáno.
- Domácí násilí - žena na seniorech - v neděli.
- Domácí násilí - žena na muži - v pátek (zde bylo k dispozici málo materiálů)
- Domácí násilí - žena na dítěti - v neděli.
- Domácí násilí - dítě na rodičích - nebylo zaznamenáno.
- Domácí násilí – dítě na seniorech - bylo zaznamenáno jen jedno.
- Domácí násilí - senioři vůči jiné populaci - nebylo zaznamenáno.

Zde jsou rozpracovány určité souvislosti páchaného domácího násilí na dnech v týdnu a mezi různými osobami. Tyto data byly vyňaty ze spisů, ke kterým měl autor bakalářské práce možný přístup. Zde je patrné, že v určitých dnech je možný nárůst napětí v rodině až na domácí násilí.

4.5.6 ŠETŘENÍ PODLE VZDĚLANOSTI PACHATELŮ

Šetření se zaměřilo na vzdělání pachatelů domácího násilí, zde se šetřením zjistilo, že nejvíce domácího násilí se vyskytuje u vyučených a středoškoláků. Toto násilí se vyskytuje nejvíce na úrovni ekonomických potřeb.

U pachatelů se základním vzděláním bylo zjištěno nejvíce sexuálního násilí a to v opilosti.

U pachatelů s vysokoškolským vzděláním bylo zjištěno nejvíce domácího násilí z důvodu nevěry jednoho z manželů a to všech možných variant.

Velmi zajímavé bylo zjištění, že v šetřícím vzorku se nenašel jediný spis s jakoukoli etnickou, národnostní menšinou žijící v České republice (Rómové, Vietnamci).

4.5.7 ŠETŘENÍ PODLE VĚKU PACHATELE

Toto šetření bylo zaměřeno na věkové rozmezí pachatelů při páchání domácího násilí a ze spisů je zjištěno, že tato hranice u mužů je 32 až 42 let a u žen 27 až 47 let.

U mužů pachatelů je věkové rozmezí menší z důvodu toho, že se soustřeďují nejvíce na ženu a děti společně žijící. Na rozdíl od ženy pachatelky, která se soustřeďuje nejvíce na velmi malé děti a seniory žijící ve společné domácnosti.

4.5.8 ŠETŘENÍ K VYKÁZÁNÍ A ZÁKAZ VSTUPU

Bylo provedeno šetření v okrese Litoměřice, kdy Policie České republiky vykazala agresivního pachatele ze společného obydlí nebo praktikování zákazu vstupu do něj.

ROK 2007 – Vykázání 4 muži.

ROK 2008 – Vykázání 4 muži.

Zákazy vstupu 3 muži.

4.6 VYHODNOCENÍ PŘEDPOKLADŮ

Díky získaným datům uvedených v této bakalářské práci lze vyhodnotit předpoklady uvedené kapitole 4.2 Stanovení předpokladů. V této kapitole se autor zamýšlí nad tím jestli:

1. Lze předpokládat, že agrese osob žijících ve společné domácnosti se více projevuje v obytných zónách s větší hustotou obyvatel než v obytných zónách s menší hustotou obyvatel (viz tabulka č. 1 až č. 20 , strana 35 až 45; graf č. 1 a 2, strana 45 až 46).

Zde se nepotvrdil předpoklad z šetření.

Celkově bylo stíháno za agrese osob žijících ve společné domácnosti dle policejních statistik od roku 2004 do roku 2008 v okresech:

1. Liberec 78 osob
2. Litoměřice 53 osob
3. Ústí nad Labem 46 osob
4. Louny 24 osob

2. Lze předpokládat, že agresorem v okrese Litoměřice u osob žijících ve společné domácnosti je nejvíce muž (viz tabulka č. 1, strana 35; tabulka č. 5, strana 37; tabulka č. 9, strana 39; tabulka č. 13, strana 41; tabulka č. 17, strana 43; tabulka č. 21 až 30, strana 47 až 53; graf č. 3 a 4, strana 53 až 54).

Zde se potvrdil předpoklad z šetření mimo rok 2004.

Podle grafů (č. 3 a č. 4) byl pachatele agrese osob žijících ve společné domácnosti v okrese Litoměřice:

za rok 2004 dle – PČR 2 muži, 5 žen

- OS 1 muž, 2 ženy
- MÚ 1 muž, 0 žen

za rok 2005 dle – PČR 7 mužů, 2 ženy

- OS 4 muži, 2 ženy
- MÚ 1 muž, 0 žen

za rok 2006 dle – PČR 13 mužů, 3 ženy

- OS 11 mužů, 2 ženy
- MÚ 1 muž, 0 žen

za rok 2007 dle – PČR 9 mužů, 3 ženy

- OS 6 mužů, 3 ženy

- MÚ 1 muž, 1 žena
- za rok 2008 dle – PČR 8 mužů, 1 žena
- OS 9 mužů, 0 žen
- MÚ 2 muži, 1 žena

Ze spisů a statistik Policie České republiky, Okresního soudu Litoměřice a Městského úřadu Litoměřice.

3. Lze předpokládat, že agresor tento svůj čin v okrese Litoměřice více jak u 1/3 případů bude opakovat (viz tabulka č. 1, strana 35; tabulka č. 5, strana 37; tabulka č. 9, strana 39; tabulka č. 13, strana 41; tabulka č. 17, strana 43; tabulka č. 21 až 30, strana 48 až 53).

Zde se nepotvrdil předpoklad z šetření.

Rok 2004 až 2008 - Litoměřice 53 mužů, 13 recidivistů.

5. ZÁVĚR

Cílem bakalářské práce bylo zmapovat problematiku agrese osob žijících ve společné domácnosti v okrese Litoměřice za posledních 5 let a zjištění, popsání, charakterizování forem agrese osob žijících ve společné domácnosti. Proto se zde nepopisuje zařízení, která pomáhají obětem domácího násilí. V příloze však je přiložena struktura (strom), jak organizace mají jednat s oběťmi v těchto případech. Mapování problematiky se zaměřilo na agresi v širším i užším směru, podle cíle bakalářské práce. Snaha nashromáždit a utřídit, co možná nejvíce informací o právní úpravě domácího násilí v České republice. Ze všech takto získaných poznatků je snaha zdůraznit pozitivní změny, ke kterým náš právní řád dospěl a změny v tomto směru přínosné. Dále bylo provedeno široké šetření v empirické části zabývající se problematikou a snažení prostudovat co nejvíce spisů. Byl proveden rozbor stejných typů okresů. Jedná se o okres Litoměřický a Lounský. Dále je zaměřeno na okresy s krajskými městy Ústecký, Liberecký, kde je výraznější populace.

Díky této práci bylo nabyto zcela jasné přesvědčení, že tato problematika se týká celé společnosti jako takové. Tak jako všechny jiné formy násilí i domácí násilí má velmi negativní důsledky nejen na všechny jeho přímé aktéry, ale i na ty nechtěné zúčastněné, kterými jsou často, bohužel, děti. Má tak dopad nejen na jednotlivce, ale zejména na rodinu, jež se tak rozpadá zevnitř.

Je zřejmé, že i když budou existovat všechny platné instrumenty jednotlivých právních odvětví, ochrana obětí domácího násilí je z velké části závislá zejména na činnosti lidského faktoru. Je proto nutné důkladné proškolení v problematice policistů, soudců, státních zástupců, lékařů, sociálních pracovníků a rovněž by měly tyto spolu velmi těsně spolupracovat.

Stejně důležité je pak i to, aby problematiku domácího násilí pochopil každý člověk. Jedině tak bude totiž právní úprava maximálně efektivní – pokud bude vyjadřovat pocity celé společnosti o neakceptovatelnosti a odsouzeníhodnosti domácího násilí.

6. NAVRHOVANÁ OPATŘENÍ

Zde by jsme se měli zamyslet nad tím, co všechno mohu „já“ udělat proto, aby se tato agrese mezi osobami v domácím prostředí vymítala. Dle skutečností, které jsou v bakalářské práci, se domácí násilí chová, jako by mezi osobami blízkými nebylo, ale jen co se zavřou dveře, může docházet k osobním tragédiím.

Je důležité, aby kompetentní organizace, které se tímto faktem zabývají, se snažily komunikovat mezi sebou. Je zarážející, že organizace jako je Policie České republiky a Městské úřady pracují na těchto případech většinou odděleně. Navrhované opatření tedy je větší komunikace mezi těmito organizacemi. V případě zjištění možného domácího násilí ihned pracovat s celou rodinou a to agresora upozornit na možné důsledky svého jednání, oběť poučit o možnostech jaké má. S dětmi by měla pracovat jak sociální pracovníce, ale i učitelský sbor, tak i vedoucí zájmových koníček, pokud nějaké zájmové koníčky mají. Děti bývají většinou uzavřené a samotářské, proto by s nimi měli pracovat hlavně lidé, kteří jsou v jejich blízkosti. V případě opakování se domácího násilí, by orgány činné v trestním řízení neměly otálet a ihned využívat práva vykazání a zákazu vstupu. Další nešvar této doby je rušení neziskových zařízení. Jedním takovýmto zrušeným zařízením byla Protialkoholní záchytná stanice, která fungovala jedna v kraji, dříve v okrese. V případě podnapilého člověka, který je agresivní se takový člověk nedá nikam umístit. Větší informovanost veřejnosti ve sdělovacích prostředcích o možnostech obětí domácího násilí a prevence možných pachatelů by mohlo také odradit. Při prokázání recidivy domácího násilí v manželství a snahy o odchod oběti od takového pachatele by soudy měly okamžitě takové manželství rozvádět.

Shrnutí navrhovaného opatření:

- spolupráce kompetentních organizací (komunikace)
- dynamická spolupráce v případě zjištění domácího násilí s oběťmi, tak i pachatelem
- pro spolupráci s oběťmi by měly kompetentní organizace spolupracovat s dalšími subjekty
- nebát se upozorňovat na domácí násilí (sousedi, rodiče, škola, spolužáci, doktoři, atd.)
- nebát se takové pachatele vykazovat a zakazovat vstup
- znova zřídit Protialkoholní záchytné stanice
- informovanost ve sdělovacích prostředcích o domácím násilí (viz. Příloha 8.1)
- pružnější možné rozvody takových problémových rodin
- stále proškolení a doškolení pracovníků k tomuto problému

7. POUŽITÉ ZDROJE

ČÍRTKOVÁ, L. *Forezní psychologie*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2006, 431 s., ISBN 80-86473-86-4

ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. Praha: Portál, 2000, 254 s., ISBN 80-7178-475-3

ČÍRTKOVÁ, L. *Policejní psychologie*. 2.vyd. Praha: Portál, 2004, 266 s., ISBN 80-7178-931-3

HIRIGOYEN, M. - F. *Psychické násilí v rodině a v zaměstnání*. 1. vydání, Praha: Academia, 2002, 229 s., ISBN 80-200-0994-9

JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. 1. vydání, Praha: Portál, 2001, 284 s., ISBN 80-71785-35-0

PROKOP, M. a kol. *Právní ochrana dětí a obětí domácího násilí*. 1. vydání, Brno: Ekologický právní servis, 2000, 84 s., ISBN 80-902570-8-9

SPURNÝ, J. *Psychologie násilí*. Praha: Eurounion spol s.r.o., 1996, 284 s., ISBN 80-85858-30-4

VÁGNEROVÁ M. *Školní poradenská psychologie pro pedagogy*. Praha: Karolinum, 2005, 432 s., ISBN: 80-246-1074-4

Úplné znění č. 580, Ostrava: Jiří Motloch-Sagit, 2006, 416 s., ISBN 80-7208-586-7

Vybraná ustanovení zákona číslo 283/1991 Sb. O Policii České republiky ve znění pozdějších předpisů. Praha, 2006, 80 s.

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 179/2006, kterým se stanoví postup příslušníků Policie České republiky v případech domácího násilí. Praha, 2006, 80 s.

http://web.mvcr.cz/archiv2008/casopisy/kriminalistika/2001/01_04/vykopal.html., ze dne 30.1.2009

<http://www.domacinasili.cz/cz/redakce/nasilne-osoby/zatim-vime-vic-o-ohrozenych-osobach/r108>, ze dne 30.1.2009

http://www.donalinka.cz/redaction.php?action=showRedaction&id_categoryNode=355, ze dne 30.1.2009

<http://www.polac.cz/knihovna/dz0703.pdf>, ze dne 30.1.2009

www.zivot90.cz, ze dne 30.1.2009

Násilí stále za zavřenými dveřmi. 27.11.2008. Intranet PČR, On - line zpravodajství ČTK a tisku

8. SEZNAM PŘÍLOH

8.1 NĚKTERÉ PORADNY A KRIZOVÁ CENTRA V ČR

8.2 TYPY PACHATELŮ DOMÁCÍHO NÁSILÍ

8.3 KAZUISTIKA

8.4 MÝTY O DOMÁCÍM NÁSILÍ

8.3 CD NOSIČ

8.1 NĚKTERÉ PORADNY A KRIZOVÁ CENTRA V ČR

Policie České republiky

tel. 158

Bílý kruh bezpečí Praha

Duškova 20

150 00 Praha 5

tel. 257317100

Linka Dona (linka Bílého kruhu bezpečí na pomoc obětem domácího násilí)

tel. 251511313

Rosa, občanské sdružení

Informační a poradenské centrum pro ženy - oběti domácího násilí

(provozuje i byty s utajenou adresou)

Podolská 25

147 00 Praha 4

tel. 241432466

email: rosa@telecom.cz

Nadace Růže

Pomoc ženám v nouzi

U Průhonu 23

170 00 Praha 7

tel. 266711265

Centrum krizové intervence

Ústavní 91

180 00 Praha 8

tel. 284016666

Psychosociální centrum Acorus

Pomoc ženám - obětem domácího násilí, azylový dům s utajenou adresou

tel. 83892772

email: acorus@atlas.cz

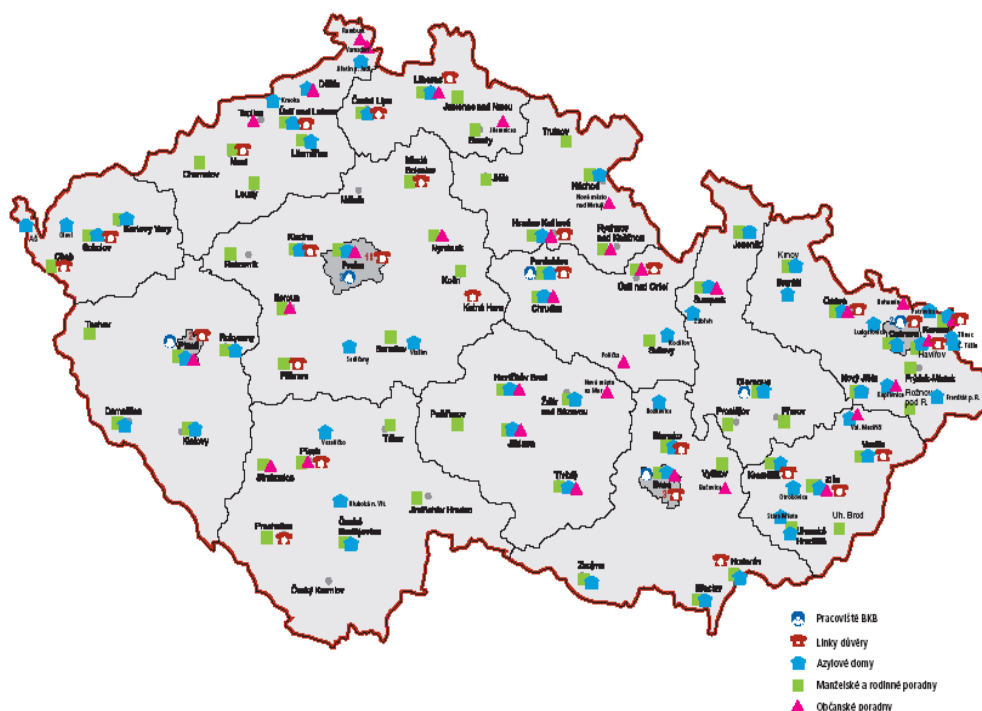
Manželská a předmanželská poradna Litoměřice

Palachova 18

412 01 Litoměřice

tel. 416733023, 416738084

DOSAŽITELNOST MÍST POMOCI

Copyright © 2006 Bílý kruh bezpečí, o.s.

8.2 TYPY PACHATELŮ DOMÁCÍHO NÁSILÍ

Základní typy pachatelů domácího násilí

- ❑ **Domácí násilník** (pedant-bazírák, pro okolí slušný člověk, fenomén dvojí tváře, vlastní mizérie, spouštěčem je domnělá či skutečná životní krize, sám potřebuje podporu, odreagovává se na partnerovi)
- ❑ **Obecně agresivní osoba “kriminálník”**
- ❑ **Osoba s problémem závislosti**
- ❑ **Psychopat, porucha osobnosti, sociální sadista**

Copyright © 2006 Bílý kruh bezpečí, o.s.

8.3 KAZUISTIKA

UVEDENÍ DO PROBLEMATIKY MÉ KAZUISTIKY

Ve své seminární práci se budu zabývat třiatřicetiletou ženou. V seminární práci budu tuto ženu označovat iniciály L. H.

Na první pohled působí L. H. dojmem klidné a spokojené ženy. Společně se svým manželem žije dvanáct let. Zařídili si společnou domácnost v panelovém domě. Je matkou jedenáctiletého syna.

POUŽITÉ METODY

Pro vypracování této bakalářské práce jsem použil následující metody: osobní anamnézu, rodinnou anamnézu, pozorování a zejména rozhovor. Všechny uvedené informace jsou z úst L. H. a souhlas s použitím informací dala jen s tou podmínkou, že nebude nikde uvedeno její celé jméno a nebude ani patrné, o koho se jedná.

OSOBNÍ ANAMNÉZA

L. H. je narozena v roce 1976, má českou národnost i státní příslušnost. V dětství prodělala běžné dětské nemoci, závažnější onemocnění neprodělala. Její zdravotní stav je dobrý. Je matkou jedenáctiletého syna a jeho zdravotní stav je též dobrý.

Navštěvovala mateřskou školu a základní školní docházku splnila v letech 1982 až 1990. Toto školní zařízení navštěvovala v jiném městě než nyní žije. Po ukončení povinné školní docházky se L. H. s rodiči a se sestrou přestěhovala do města, kde žije dodnes. Zde studovala střední ekonomickou školu a studium v roce 1995 završila maturitním vysvědčením. Po ukončení studia nastoupila do zaměstnání jako účetní, kde je doposud. Firma, kde pracuje, se nachází v místě bydliště. L. H. je 172 cm vysoká, štíhlá, atraktivní postavy.

RODINNÁ ANAMNÉZA

Otec.-. vlastního nezná, nikdy se s ním nekontaktovala a ani on neměl zájem o kontakt s L. H.. Z rozhovorů s matkou ví, že bydlí v jiném městě a má jinou rodinu.

Otec - nevlastní, narozen roku 1951, národnost česká, tesař - nyní již delší dobu na Úřadu práce. Zajímá se jen o svou dceru a o L. H. nikdy nejevil zájem.

Matka - vlastní, narozena roku 1956, národnost česká. Zaměstnaná ve zdravotnictví. Pracuje na směnný provoz, s dcerou se stýká jen, když není její manžel doma. Udržují spolu dobrý vztah.

Sourozenec - mladší sestra narozena roku 1984.

Jedná se o rodinu, kde nevlastní otec L. H. je otcem její sestry. Matka po rozchodu s otcem L. H. se hned s dcerou přestěhovala k nevlastnímu otci L. H. Když matka otěhotněla uzavřeli spolu manželství. Po narození sestry se vztah ze strany nevlastního otce změnil a k oběma sestrám byl při výchově nerovný, protože nevlastní otec prosazoval vlastní dceru. Nadměrné trestání L. H. bylo na denním pořádku, někdy došlo i na tělesné tresty od nevlastního otce. Matka se svého manžela bála, protože i ona se někdy stala obětí fyzického napadení, proto se většinou do těchto konfliktů neangažovala a jen tiše přihlížela.

POZOROVÁNÍ

Cílem mého pozorování bylo zjistit vliv prožitého psychického násilí na její psychiku.

Pozorovaná L. H. je usměvavá, přátelská a komunikativní. Na první pohled vypadá L. H. vyrovnaně, ale časem, kdy se zeptám v rozhovoru na otázku, která je jí nepříjemná, si začne okusovat nehty na rukou a má těkavý pohled. Pokud mluví o svých problémech s partnerem, pořád se po očku dívá na svůj mobilní telefon, který má před sebou, jako by se něčeho obávala. O svém partnerovi nemluví hrubě. Jejich rodinné neshody nijak netají.

Výsledkem je zjištění, že ač se snaží chovat přirozeně, občas se u ní objevují zažité obavy. Obavu z násilí, kterého se na ní její partner dopouští, má v paměti zakořeněnou natolik, že stačí, aby se kdokoliv hlasitě ozval ve vinárně, kde jsme se sešli, nebo aby zazvonil mobilní telefon a v ní to vyvolá stísněný pocit, na který reaguje úlekem, cuknutím, těkavým pohledem a okusováním nehtů.

ROZHOVOR

Cílem rozhovoru je zjistit, jaké možné prostředky by bylo možno použít k její ochraně a předejití opakovanému psychickému napadání ze strany jejího partnera a v jakých souvislostech k napadání dochází. L. H. o tomto problému nerada veřejně mluví, ale má k mé osobě důvěru a otevřeně se mnou o svých starostech hovořila.

Autor bakalářské práce (dále již jen A. B. P.) :

Vím, že to, o čem teď budeme mluvit, pro Tebe není nijak snadné. Dopředu Ti chci poděkovat za ochotu podělit se se mnou o své zážitky. Na úvod bych se Tě chtěl zeptat, jestli jsi se s jakýmkoli násilím setkala, někdy dříve, ze strany někoho jiného, než tvého současného partnera?

L. H. :

Ano, setkala.

A. B. P. :

Co rodina nebo škola?

L. H. :

Jestli máš na mysli základní nebo střední školu, tak musím říci, že jsem se tam s násilím jako takovým nikdy nesetkala. Nezažila jsem a ani jsem nebyla svědkem žádné formy násilí. Jen doma jsem se s tímto problémem setkala u nevlastního otce, který mě v mládí často trestal, jak psychicky, tak i tělesně.

A. B. P. :

A jak se k Tvým tělesným a psychickým trestům vyjadřovala matka?

L. H. :

Má matka se občas v začátcích snažila ochránit mou osobu, ale většinou to došlo tak daleko, že byla i ona fyzicky napadena. Proto se již po těchto zkušenostech mezi nás nepletla a jen tiše přihlížela.

B. P. :

To byl důvod, proč jsi odešla tak brzy z domova?

L. H. :

Ne, to nebyl ten hlavní důvod. Hlavní důvod byl ten, že se mě můj nevlastní otec pokusil znásilnit. Když jsem se dostala z jeho spárů a utekla jsem za matkou, která byla v práci, tak mezi tím můj nevlastní otec vyházela mé osobní věci z bytu a již jsem se do bytu nikdy nevrátila. Matka mi tento pokus znásilnění nevěřila a stála pevně za svým manželem.

B. P. :

Kde jsi po této události bydlela?

L. H. :

Když se tato událost stala, tak jsem již pracovala v jedné firmě v tomto městě, jako účetní, a tak jsem nejdříve bydlela u kamarádek a pak jsem si sehnala ubytovnu.

A. B. P. :

S matkou se od této události stýkáš?

L. H. :

Ano, matka mě zavolá, když nevlastní otec není doma a někde se sejdeme.

A. B. P. :

A se sestrou si rozumíš?

L. H. :

Ani moc ne, protože je mezi námi hodně nevyřešených otázek z minulosti, a tak se náš rozhovor při náhodném setkání na ulici stočí jen na pozdrav a na obecné fráze.

A. B. P. :

A nyní k manželovi, jak jste se poznali?

L. H. :

Poznal mě u jedné kamarádky.

A. B. P. :

Takže láska na první pohled?

L. H. :

Ale, vůbec ne. On dělal ve stejné firmě jako já, kde pracoval v provozu. Když jsem chodila do práce, tak mě brávil autem. V té době se mi nelíbil.

A. B. P. :

A jak jste tedy spolu začali chodit?

L. H. :

Jednou na firemním večírku jsem se více odvážala, to můj žaludek nevydržel a on byl jediný, který mi pomohl, když mně bylo zle. Pak mě odvezl domů a nabídl mi, že se můžu u něj v bytě umýt a já jsem již u něho zůstala.

A. B. P. :

Brzy se z vás stali manželé. Proč?

L. H.:

Brzy po našem seznámení jsem otěhotněla. O potratu jsme neuvažovali, tak nám přišlo logické, že se vezmeme. V té době jsme měli byt, sice malý, 1 + KK, auto, tak proč si nezařídít rodinu.

A. B. P. :

Takže vzorná rodina?

L. H.:

Ale vůbec ne. Po narození našeho syna se můj manžel začal hodně měnit. Začal pít a začal mi rozkazovat, co musím a co nesmím.

A. B. P. :

Tomu nerozumím, můžeš dát nějaký příklad?

L. H.:

Ano mohu, po porodu, když jsem chtěla zpátky dostat svojí štíhlou postavu, tak jsem chtěla začít chodit cvičit, ale manžel mi řekl, že mohu cvičit v pokoji před televizí. Já jsem s tím nesouhlasila a když jsem přišla ze cvičení, byly zamčeny dveře u bytu a z druhé strany byl strčený klíč, takže jsem se domů nedostala. Bouchala jsem, zvonek byl vypnutý. Pustil mě dovnitř až po čtyřech hodinách.

A. B. P. :

To byl jen tenhle jeden případ?

L. H.:

Ne nebyl. Když mě pozvala spolupracovnice, abych s ní jela na rockový koncert, on jet nechtěl a mně řekl, že také nikam nepojedu. Já jsem přeci přesto jela a když jsem přijela domů, tak jsem měla všechny své osobní věci před dveřmi na chodbě.

B. P. :

To byl opilý?

L. H.:

Ne, když je opilý, a to je často, je to mnohem horší. Začne mně vyčítat všechny naše problémy a jednou, když mě chtěl vyhodit mé osobní věci, opět na chodbu, tak jsem se mu pokusila v tom zabránit, ale on mě odstrčil tak, že jsem z chodby prolétla skleněnou výplní a s pořezanou hlavou jsem skončila v nemocnici.

A. B. P. :

Je manžel žárlivý?

L. H.:

Ano, je. Když vyjdeme za zábavou, nesmím s nikým jiným tancovat než se svým manželem. Pokud se na mě někdo podívá a manžel to zahlédne, je na něho agresivní.

A. B. P. :

Pracuje tvůj manžel?

L. H.:

Ano, pracuje. V zaměstnání si ho nemohou vynachválit, ale ze zaměstnání mě stále telefonicky kontroluje, co dělám a kde se nacházím.

A. B. P.:

Pomáhá ti manžel v péči o vašeho syna?

L. H.:

Bohužel musím říci, že moc ne. Se synem trávím všechnen čas já. Jeho pomoc spočívá jen v tom, že nás občas někam odveze autem. K synovi ale agresivní není.

A. B. P.:

Takového manžela ti zrovna nezávidím. Proč jsi stále s ním a co k němu cítíš?

L. H.:

Asi ho mám stále ráda, i když vím, jaký je. Stále si myslím, že se změní a přestane pít.

A. B. P.:

Jak si rozumí tvůj manžel s tvou matkou a nevlastním octem?

L. H.:

Vůbec se nenavštěvují a má matka mu nikdy neříká křestním jménem, ale oslovuje ho jen "von".

A. B. P.:

Myslíš, že to bude v budoucnu jiné, že se změní?

L. H.:

Asi ne, ale bojím se, když bych ho opustila, že by mi dělal ze života peklo. A hlavně ani nemám kam jít.

B. P.:

Uvažovala jsi někdy o návštěvě manželské poradny?

L. H.:

Tam jsem byla, ale můj manžel mi řekl, že by tam nikdy nešel, že u nás je vše v pořádku, tak jak má být. A že nikomu nebude pro legraci, když všichni podle něho vědí, že má hysterickou ženskou.

A. B. P.:

Dobře, myslím, že co jsem chtěl vědět, jsi mi řekla. Chtěl bych Ti za to poděkovat. Vážím si Tvoji důvěry a otevřenosti. Byl bych ale rád, kdybych Ti mohl nějak pomoci. Víím, že pokud se násilí vůči Tobě bude někdy opakovat, já doufám, že ne, policii nejspíš kontaktovat nebudeš. Na druhou stranu, ale věřím, že když mi důvěřuješ teď, obrátila by ses na mě. Můžu Ti slíbit, že nebudu lhostejný a budu se Ti snažit pomoci. Přesto bych Ti doporučil několik organizací, které jsou anonymní a jsou specializované na pomoc obětem domácího násilí. Lidé v těchto organizacích jsou v této oblasti vyškolení. Pokud je kontaktuješ, poradí Ti, jak nejlépe z těžké situace ven. Chtěl bych ještě jednou zdůraznit, že tyto organizace nebo linky jsou naprosto anonymní a nemusíš mít strach z prozrazení.

8. 4 MÝTY O DOMÁCÍM NÁSILÍ

Mýty o domácím násilí

- ✓ **Mýtus** o sociálně slabých rodinách
- ✓ **Mýtus** černobílého vnímání aktérů
- ✓ **Mýtus** o nevyhnutelnosti domácího násilí
- ✓ **Mýtus** o typickém pachateli
- ✓ **Mýtus** o typické oběti
- ✓ **Mýtus** o vině oběti
- ✓ **Mýtus** o alkoholu jako příčině
- ✓ **Mýtus** o tom, že domácí násilí je soukromá věc

Copyright © 2006 Bílý kruh bezpečí, o.s.